

RADA GMINY DOBRE

WÓJT GMINY DOBRE

Załącznik do uchwały Nr.....
Rady Gminy Dobrze z dnia.....
w sprawie uchwalenia „Wieloletniego Planu
Inwestycyjnego Gminy Dobrze do 2015 roku”

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY

GMINY DOBRE

DO 2015 ROKU

powiat miński

województwo mazowieckie

Dobre, listopad 2007 rok

Radni Gminy Dobre:

Jan Rudnik – Przewodniczący Rady Gminy	
Barbara Danuta Zaperta - Zastępca Przewodniczącego Rady Gminy	
Sadoch Jacek - Przewodniczący Komisji Rewizyjnej	
Krzysztof Wiesław Laskowski - Przewodniczący Komisji Oświaty, Zdrowia, Kultury i Spraw Socjalnych	Sławomir Jerzy Sobiepanek - Przewodniczący Komisji Budżetu Planowania, Finansów i Przemysłu
Andrzej Zagrodzki - Przewodniczący Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Ochrony Przeciwpożarowej	Mirosław Sławomir Koseski
Jakub Chojecki	Stanisław Paweł Kosim
Karol Chróścik	Stanisław Paderewski
Mirosław Cyran	Marcin Sitnicki
Kazimierz Jagliński	Waldemar Szymański

Wójt Gminy Dobre - Krzysztof Radzio

Zastępca Wójta Gminy Dobre - Piotr Rawski

Skarbnik Gminy Dobre - Elżbieta Gadomska

Sekretarz Gminy w Dobrem - Jan Sabak

Sołectwa i Sołtysi:

1	Adamów	Barbara Czwarnóg
2	Antonina	Stanisław Pawiński
3	Brzozowica	Wiesław Sarna
4	Czarnocin	Jerzy Ołdak
5	Czarnogłów	Ryszarda Cyran
6	Dobre I	Janusz Bodecki
7	Dobre II	Krystyna Rosa
8	Dobre III	Ryszard Szczurowski
9	Duchów	Regina Gadomska
10	Drop	Mirosław Koseski
11	Gęsianka	Halina Kruszewska
12	Grabniak	Mirosława Struś
13	Głęboczyca	Zdzisław Pytkowski
14	Jaczevek	Kazimierz Sokulski
15	Joanin	Urszula Zbrzeźniak
16	Kąty Borucza	Irena Gajcy
17	Kobylanka	Krystyna Szczurowska
18	Makowiec Mały	Danuta Głowacka
19	Makowiec Duży	Beata Głowacka

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY DOBRE DO 2015 ROKU

20	Marcelin	Jan Krasuski
21	Młęcin	Wincenty Bartnicki
22	Modecin	Roman Chądzyński
23	Nowa Wieś	Elżbieta Pełka
24	Osięczyzna	Wanda Lemiech
25	Poręby Stare	Małgorzata Gadomska
26	Poręby Nowe	Henryka Gałązka
27	Pokrzywnik	Jadwiga Wąsak
28	Radoszyna	Danuta Tabor
29	Rakówiec	Tomasz Gut
30	Rąbierz Kolonia	Andrzej Żelazowski
31	Ruda Pniewnik	Bogusław Kaczmarczyk
32	Rudno	Leszek Goźliński
33	Rudzienko	Jan Gadomski
34	Rynia	Andrzej Padarewski
35	Sąchocin	Agnieszka Wielądek
36	Solki	Andrzej Orzechowski
37	Świdrów	Piotr Witowski
38	Walentów	Wiesław Sadowski
39	Wólka Czarnogłowska	Agnieszka Rosa
40	Wólka Kokosia	Krystyna Radzio
41	Wólka Kobyłańska	Grzegorz Dołowy
42	Wólka Młęcka	Renata Gut

Konsultacja metodyczna i opracowanie dokumentu:

dr Jacek Sierak, dr Marek Ziółkowski - Katedra Ekonomiki i Finansów Samorządu Terytorialnego, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa

Spis treści:

Wprowadzenie	5
Część I	
Podstawowe informacje o Gminie Dobrze	8
Część II	
Metodyka tworzenia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Dobre	19
1. Istota i cele Wieloletniego planu inwestycyjnego	19
2. Założenia i zasady tworzenia Wieloletniego planu inwestycyjnego	20
Część III	
Zgłoszone potrzeby inwestycyjne w Gminie Dobre	23
1. Lista zgłoszonych zadań	23
2. Kryteria kwalifikowania zadań	28
Część IV	
Prognozowane przepływy finansowe budżetu Gminy Dobre	31
Zakończenie	43
Załącznik Nr 1:	
Lista zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji w Gminie Dobre do 2015 roku	44

Wprowadzenie

Systematyczna i konsekwentna realizacja ustaleń zawartych w STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY DOBRE DO 2020 ROKU w celu jak najlepszego - przy danych uwarunkowaniach zewnętrznych i wewnętrznych - zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców oraz tworzenia jak najlepszych warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego związana jest w dużej mierze z INWESTYCJAMI GMINNYMI. Podstawowym czynnikiem wpływającym na skalę i tempo działalności inwestycyjnej jest ograniczoność środków finansowych będących w dyspozycji Władz Gminy Dobrze (budżet). Ta sytuacja wymaga racjonalnego (optymalnego) podejmowania decyzji o sposobie i kierunkach ich wydatkowania na cele inwestycyjne.

Wydatki inwestycyjne budżetu Gminy Dobrze nie mogą być planowane w horyzoncie jednego roku budżetowego (jest to tzw. „planowanie od budżetu do budżetu”), lub też jednej kadencji władz gminy (jest to tzw. „planowanie kadencyjne”). Wydatki te muszą być programowane w dłuższej perspektywie czasowej, wykraczającej poza jedną kadencję władz samorządowych zwłaszcza, że wiele z nich cechuje się długoletnim cyklem i wysokimi kosztami realizacji. W tej sytuacji niezbędne jest sformułowanie długookresowej i skoordynowanej polityki inwestycyjnej gminy, której wyrazem jest WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY (zwany w skrócie WPI), jako merytorycznej podstawy do racjonalnego podejmowania decyzji, związanych z inicjowaniem i wdrażaniem w życie inwestycji gminnych w cyklu wieloletnim. WPI stanowi „pomost” pomiędzy celami rozwoju i zadaniami realizacyjnymi zawartymi w STRATEGII a corocznymi budżetami Gminy, a także stanowi podstawowy instrument koordynacji procesu planowania i realizacji inwestycji gminnych, przyczyniając się tym samym do poprawy efektywności wydatkowania środków publicznych (budżet). Innymi słowy, WPI ma charakter długookresowego programu określającego kierunki, dziedziny i priorytety inwestowania w gminie.

Zapotrzebowanie na inwestycje gminne w Gminie Dobrze jest ogromne i daleko przekracza dostępne na ten cel środki finansowe. Stąd też zestaw inwestycji gminnych zawarty w WPI jest wynikiem wyboru i kompromisu między zaspokajaniem potrzeb bieżących (wydatki bieżące) a zaspokajaniem przyszłych potrzeb mieszkańców (wydatki inwestycyjne).

Biorąc powyższe pod uwagę, Władze Gminy Dobrze przystąpiły do opracowania dokumentu pt. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY DOBRE DO 2015 ROKU. Wskazuje on priorytetowe kierunki i sposoby wydatkowania części środków budżetowych - wydatków inwestycyjnych. Innymi słowy, WPI stanowi zbiór wyselekcjonowanych, ocenionych i zaakceptowanych do realizacji - przez Władze Gminy Dobrze - gminnych zadań (projektów) inwestycyjnych w przyjętym horyzoncie czasu. Ułatwia on także profesjonalne przygotowanie wniosków inwestycyjnych przy ubieganiu się o kredyty bankowe

(preferencyjne i komercyjne) oraz o współfinansowanie zadań inwestycyjnych z funduszy pomocowych Unii Europejskiej, zgodnie z wymogami formalnymi i merytorycznymi. Planowanie zadań inwestycyjnych było oparte o trzy zasady (dotyczyć to również będzie fazy realizacyjnej):

ZASADA 1 - RACJONALNEGO GOSPODAROWANIA polegająca na „maksymalizacji efektów z wydatkowanych nakładów lub minimalizacji nakładów na uzyskanie założonych efektów”. Jest to także zgodne z zapisem art. 35 Ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że „wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, umożliwiając terminową realizację zadań publicznych oraz w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań”.

ZASADA 2 - ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU, czyli „uznawanie nadrzędności wymogów ekologicznych w stosunku do procesów rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzeni gminy”. Innymi słowy, dalszy rozwój gminy nie może dokonywać się „kosztem” środowiska przyrodniczego, a więc musi respektować oszczędną produkcję i konsumpcję oraz gospodarkę terenami, a także uwzględniać przyszłościowe konsekwencje ekologiczne podejmowanych dzisiaj decyzji. Zachowanie istniejących zasobów ekologicznych oraz dobry stan czystości środowiska przyrodniczego jest jednym z podstawowych warunków podnoszenia jakości życia mieszkańców gminy. Takie postępowanie jest zgodne z zapisami Konstytucji RP i innych ustaw oraz wymogami Unii Europejskiej.

ZASADA 3 - PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ, czyli „uspołecznienie procesu zarządzania rozwojem gminy”. Chodzi tu o włączanie, w prace planistyczne i realizacyjne dotyczące dalszego rozwoju gminy, jak najszerszego grona mieszkańców i reprezentantów społeczności lokalnej (organizacje pozarządowe) oraz lokalnych przedsiębiorców.

Zapisy niniejszego dokumentu pt. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY DOBRE DO 2015 ROKU są spójne z zapisami:

- misją rozwoju, celami strategicznymi i operacyjnymi zawartymi w STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY DOBRE DO 2020 ROKU,
- kierunkami, celami i priorytetami działania zawartymi w dokumentach strategicznych i programowych opracowanych na szczeblu:

Krajowym:
Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015
Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (Narodowa Strategia Spójności) - dokument określa cele, priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych, tj. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty Europejskiej na lata 2007-2013
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (dokument stanowi podstawę dla realizacji ustaleń zawartych w Krajowym Planie Strategicznym Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013) - jest to merytoryczna podstawa do ubiegania się o unijne

środki pomocowe w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
Województwa mazowieckiego:
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2020 roku (aktualizacja)
Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013

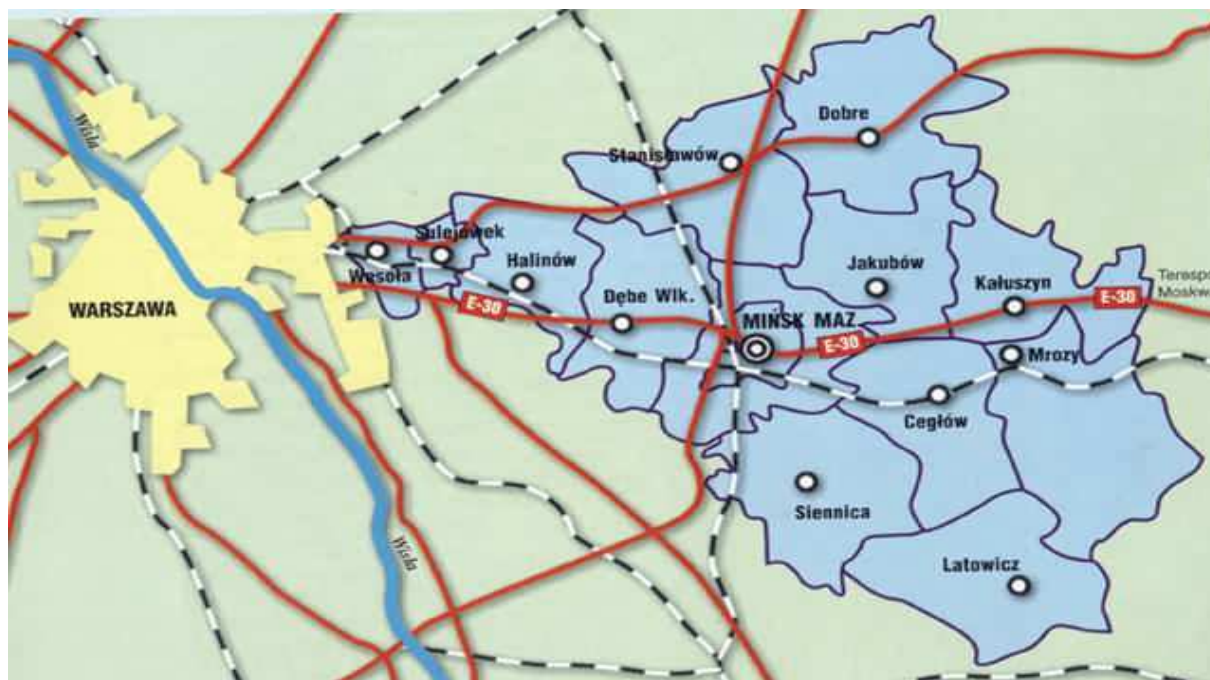
Umożliwia to, z punktu widzenia formalnego, ubieganie się Gminy Dobrze o dofinansowanie przewidzianych do realizacji zadań (projektów) inwestycyjnych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w latach 2007-2013.

Część I

Podstawowe informacje o Gminie Dobre

Gmina Dobre położona jest w centralo-wschodniej Polsce, jak również województwa mazowieckiego. Pod względem administracyjnym wchodzi w skład powiatu mińskiego. Gmina graniczy z następującymi gminami: Stanisławów, Strachówka, Korytnica, Wierzбно, Kałuszyn i Jakubów, z którymi ma połączenia za pośrednictwem dróg wojewódzkich i gminnych. Odległość Gminy Dobre od Warszawy wynosi 50 km od Mińska Mazowieckiego - 20 km, od Siedlec - 56 km. Przez Gminę przebiegają ważne drogi kołowe:

- wojewódzka - Nr 637 Warszawa - Sulejówek - Stanisławów - Węgrów (w relacji zachód - wschód),
- krajowa Nr 50 Płońsk - Sochaczew - Mszczonów - Góra Kalwaria - Mińsk Mazowiecki - Ostrów Mazowiecka (północno-zachodnia część Gminy).

Na terenie Gminy Dobre znajduje się 41 miejscowości: Adamów, Antonina, Brzozowica, Czarnocin, Czarnogłów, Dobre, Drop, Duchów, Gęsianka, Głęboczyca, Grabniak, Jaczewek, Joanin, Kąty-Borucza, Kobylanka, Makówiec Duży, Makówiec Mały, Marcelin, Młęczin, Modecin, Nowa Wieś, Nowe Poręby, Osęczyzna, Pokrzywnik, Radoszyna, Rakówiec, Rąbierz Kolonia, Ruda Pniewnik, Rudno, Rudzienko, Rynia, Sączocin, Sołki, Stare Poręby, Świdrów, Walentów, Wólka Czarnogłowska, Wólka Kobylańska, Wólka Kokosia, Wólka Młęcka, Zdrojówki. Największą miejscowością jest Dobre, zaś najmniejszą - Marcelin.

Powierzchnia Gminy Dobrze wynosi 12 485 ha, z tego 8.969 ha stanowią użytki rolne, a 2.434 ha lasy. Jest to Gmina typowo rolnicza, gdzie brak jest większych zakładów produkcyjnych. Bliskość aglomeracji warszawskiej oraz dobre połączenie komunikacyjne powodują, że wielu mieszkańców Gminy podejmuje pracę poza miejscem zamieszkania. Strukturę użytkowania gruntów w Gminie Dobrze przedstawia poniższe zestawienie:

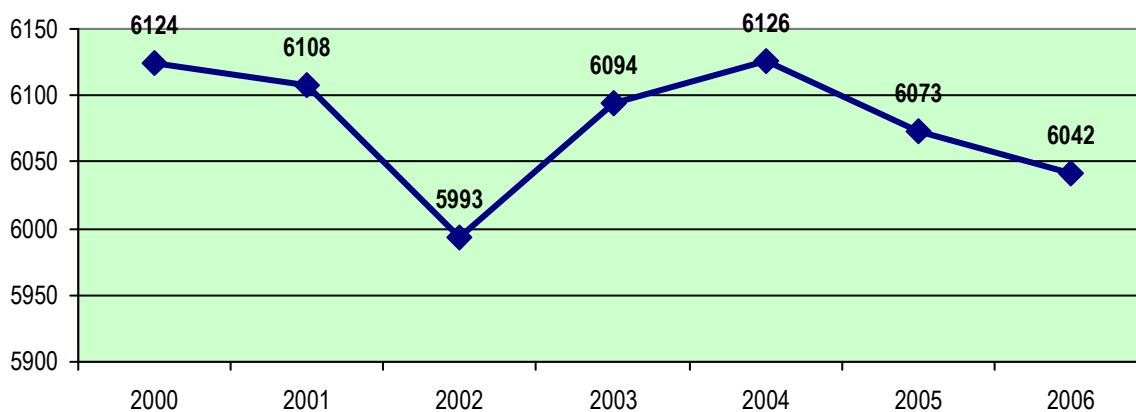
	Grunty w ha	% ogółu
Grunty orne	6895	55,2
Sady	12	0,1
Łąki	1531	12,3
Pastwiska	531	4,2
Lasy i grunty leśne	2559	20,5
Pozostałe grunty	957	7,7
Razem:	12485	100,0

Źródło: Dane UG Dobrze

Gminę Dobrze zamieszkuje niewiele ponad 6000 osób (z czego w miejscowości gminnej 1520 osób). Podstawowe informacje o sytuacji demograficznej Gminy Dobrze w latach 2000-2006 prezentuje poniższe zestawienie:

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Liczba ludności ogółem	6124	6108	5993	6094	6126	6073	6042
w tym (w %):							
Kobiety	48,3	48,4	48,5	49	48,8	48,9	48,8
Mężczyźni	51,7	51,6	51,5	51	51,2	51,1	51,2
Dynamika zmian rok 2000=100	100	99,7	97,9	99,5	100,0	99,2	98,7
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	95,4	95,9	94,3	95,3	95,4	95,9	95,6
Liczba ludności ogółem w tym w wieku (w %):	6124	6108	5993	6094	6126	6073	6042
Przedprodukcyjnym	27,6	25,8	24,6	26,1	25,3	25,0	24,0
Produkcyjnym	53,4	55,5	57,0	56,9	57,7	58,0	59,0
Poprodukcyjnym	19,0	18,7	18,4	17,0	17,0	17,0	17,0
Przyrost naturalny (urodzenia minus zgony)	-5	-7	-22	+3	-6	-2	-21
Saldo migracji (imigracja minus emigracja)	+9	-9	+7	-1	-10	+4	-9

Źródło: Dane UG Dobrze

Liczba ludności Gminy do końca 2002 roku nieznacznie zmniejszyła się, następnie w latach 2003-2004 nieznacznie zwiększyła się, zaś w latach 2005-2006 notowano niewielki jej spadek. W 2006 roku było o 82 mieszkańców mniej niż w 2000 roku, czyli o 1,3%. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy zmniejszył się, zaś wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym. Aby nie doprowadzić do wyludniania się Gminy (emigracji w poszukiwaniu pracy, zwłaszcza przez ludzi młodych), konieczne należy dążyć do tworzenia pozarolniczych miejsc pracy, ewentualnie tam gdzie to możliwe ułatwiać mieszkańcom Gminy dojazd do pracy poza jej terenem.

Gmina Dobrze leży w dorzeczu Bugu. Jej część południowa należy do zlewni rzeki Rządzy, zaś część północna do zlewni rzeki Ossownicy. Doliny rzek są zgłębione od 2 do 5 m poniżej otaczającego terenu. Ich koryta tworzą liczne zakola. Dolinki dopływów tych rzek są płytkie, słabo zaznaczające się w terenie. Inne ciek, stanowiące dopływy wymienionych wyżej dwóch rzek, mają charakter jedynie lokalny. Wśród nich należy wymienić: Pniewiczanka, Świdrowianka, Cienka, Boruczanka, Kobyłanka. Sieć drobnych cieków jest liczna, uzupełniona bogatą siecią rowów i kanałów melioracyjnych. Zbiorniki wodne są nieliczne. Można do nich zaliczyć kompleks stawów we wsi Rudzienko należący do zlewni Rządzy, w południowej części Gminy. Na terenie Gminy znajdują się wody podziemne pochodzące z pierwszorzędowego, trzeciorzędowego i czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Główny poziom wodonośny występuje w utworach czwartorzędowych na głębokości 20-50 m ppt. Przeciętna ich wydajność wynosi od 10 do 30 m³/godz. Południowo-zachodni fragment Gminy położony jest na obszarze trzeciorzędowego zbiornika wód podziemnych „Subniecka Warszawska - część centralna” o zasobach dyspozycyjnych 0,10 l/s/km². Gmina przewiduje budowę zbiorników retencyjnych o pojemnościach powyżej 1,0 mln m³: trzy na rzece Ossownicy, jeden na rzece Rządzy o pojemności 1,65 mln m³. Ponadto przewiduje się ściśle określenie granic obszaru najwyższej ochrony głównego zbiornika wód podziemnych, obejmującego południowo-zachodnie tereny Gminy oraz określenie zasad gospodarowania na w/w obszarze.

Na terenie Gminy występują udokumentowane złoża surowców ilastych, ceramiki budowlanej o najwyższych zasobach w województwie mazowieckim. W warstwie

przypowierzchniowej gruntów dominują utwory gliniaste i piaszczysto-gliniaste. Lokalnie w dnach dolin i obniżeń występują torfy oraz piaski eoliczne na wydmach.

Lasy zajmują 19,3% powierzchni Gminy, co oznacza, że lesistość jest niska w stosunku do średniej krajowej, która wynosi 27%. Lasy występują nierównomiernie. Dominują w części północno-zachodniej i jedynie tam tworzą większe, zwarte kompleksy. Zwarte kompleksy tworzą lasy wzdłuż dolin rzek: Rządzy i Ossownicy. Na pozostałych obszarach lasy są nieliczne i nie tworzą rozległych kompleksów. Część środkowa Gminy jest prawie bezleśna. Ze względu na niski poziom zalesienia Gminy pożądanym kierunkiem działań byłoby zalesianie. Mogłyby one bezpośrednio przełożyć się na wzmocnienie terenów aktywnych przyrodniczo. Najlepsze warunki do zalesiania występują w północnej części Gminy. Ponad 70% powierzchni lasów to lasy niepaństwowe.

Stan czystości powietrza atmosferycznego jest zadowalający. Jeśli chodzi o wody to jedynie rzeka Rządza objęta jest kontrolą stanu czystości. Punkt pomiarowo-kontrolny znajduje się w Guzowiźnie. Wody badanej rzeki nie zawsze odpowiadały normom, głównie ze względu na zanieczyszczenia bakteriologiczne związane z przekroczeniami w zakresie miana Coli. Według wskaźników fizykochemicznych rzekę zakwalifikowano do III klasy czystości. Gmina postawiła sobie za cel osiągnięcie dla rzeki Rządzy II klasy czystości, utrzymanie dobrego stanu czystości wód Ossownicy oraz ochronę innych, drobnych cieków przed zanieczyszczeniami. Aby ten cel osiągnąć konieczna jest budowa: sieci wodociągów oraz systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków. Niezbędna jest również skuteczna kontrola szamb i dzikich odpływów (przelewów). Z kolei, czystość wód podziemnych w dużej mierze zależna jest od działań prowadzonych w gospodarce ściekowej i rolnej. Ograniczenie dawek azotu podczas nawożenia, właściwe przygotowywanie przym obornikowych bezpośrednio przyczynia się do ograniczenia skażenia wód związkami azotu. Poprawa jakości wód podziemnych uzależniona jest od działań w zakresie gospodarki ściekowej, przede wszystkim od realizacji systemów kanalizacyjnych i likwidacji dzikich wysypisk odpadów.

Charakterystycznym dla Gminy Dobrze zagrożeniem ekosystemów jest rozwój budownictwa letniskowego w dolinie rzeki Rządzy i w mniejszym stopniu w dolinie rzeki Ossownicy. Nasilające się zainteresowanie budownictwem letniskowym spowodowało nieodwracalne szkody w lasach porastających dolinę rzeki Rządzy. Funkcjonowanie rzeki, a zwłaszcza jej strefy brzegowej, jako ciągu ekologicznego zostało silnie naruszone. W dolinie rzeki Rządzy rozwój budownictwa letniskowego występuje wzdłuż całej granicy z gminą Stanisławów. W strefie brzegowej rzeki Ossownicy rozwój budownictwa letniskowego występuje w rejonie wsi Makówiec i Wólka Kobyłańska. W Nowej Ryni zabudowa wkracza na tereny leśne i przyleśne.

Głównym sektorem gospodarki Gminy Dobrze to produkcja rolnicza nastawiona przede wszystkim na produkcję mleka i trzody chlewnej. W produkcję tą zaangażowana jest większość mieszkańców Gminy, dla których stanowi ona podstawowe źródło utrzymania. Obecnie, obszar użytków rolnych w Gminie Dobrze wynosi 8.969 ha, co stanowi 71,83 % ogółu jej obszaru. Na terenie Gminy funkcjonuje 1126 gospodarstw rolnych, których liczbę i strukturę obszarową prezentuje poniższe zestawienie:

Powierzchnia w ha	Liczba gospodarstw rolnych	Udział procentowy
0,5-1	45	4,0
1-2	150	13,3
2-5	222	19,7
5-7	220	19,6
7-10	237	21,0
10-15	160	14,2
15 i więcej	92	8,2
Razem:	1126	100,0

Źródło: Dane UG Dobrze

Pod względem klas bonitacyjnych w Gminie Dobrze przeważają zdecydowanie gleby słabe. Grunty klasy IVa i IVb stanowią 37,3% ogółu gruntów ornych, grunty klasy V i VI - aż 57%, zaś grunty IIIa i IIIb - 5,7%. Na terenie Gminy nie występują grunty klasy I i II. Większe powierzchnie najlepszych w skali Gminy gleb, kompleksów żyniego bardzo dobrego i dobrego występują w jej południowo-wschodniej części - wsie: Czarnogłów, Wólka Czarnogłowska, Adamów, Młęcin, na południe od Dobrego w rejonie Brzozowicy i w części wschodniej - wsie: Nowa Wieś, Sochocin, Świdrów. Na pozostałym obszarze Gminy przeważają grunty kompleksu żyniego słabego i bardzo słabego. W strukturze zasiewów w Gminie Dobrze, dominują zboża (żyto, owies, mieszanki zbożowe) i ziemniaki. Plony zbóż kształtują się na poziomie 22 q/ha, zaś ziemniaków 169 q/ha. Wiele gospodarstw rolnych nastawionych jest na produkcję trzody chlewnej i bydła.

Rolnictwo jeszcze długo pozostanie podstawową formą aktywności mieszkańców Gminy Dobrze. Jednak już z przedstawionych powyżej danych wynika, że nie jest ono w stanie zapewnić pracy wszystkim. Znaczna część osób związanych z rolnictwem już teraz łączy pracę w gospodarstwie rolnym z pracą zarobkową poza nim i niewątpliwie będzie to musiała robić nadal. Osoby chcące podjąć zatrudnienie poza rolnictwem powinny uzyskać wsparcie ze strony Gminy, jak i Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim tak, aby mogły swobodnie przekwalifikowywać się do zajęć pozarolniczych.

Na terenie Gminy Dobrze zlokalizowane są następujące zakłady związane z rolnictwem, leśnictwem i przetwórstwem spożywczym oraz zakłady produkcyjne i usługowe: Zakład Produkcyjno-Handlowo-Usługowy - Dobrze, Spółdzielnia Kółek Rolniczych - Dobrze, Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna - Rudzienko, Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska - Dobrze, „Wienerberger” Zakład Produkcji Cegły - Rudzienko, Stacje paliw: PKN Orlen - Dobrze, stacja gazowa - Dobrze, stacja gazowa - Poręby Nowe, „Belpol” Zakład Meblowy - Poręby Nowe, „Dobrze” Zakład Mięśny - Świdrów, „Rafplast” Produkcja i sprzedaż okien PCV - Dobrze, „Bags” Przewóz osób - Dobrze, Piekarnia - Dobrze, Zakład Piekarniczo-Cukierniczy - Dobrze, Hurtownia Materiałów Budowlanych, Transport Międzynarodowy - Poręby Nowe, Zakład Stolarski - Dobrze, Agroturystyka - Krystyna i Adam Uczyńscy - Rąbiesz Kolonia, Agroturystyka - Sławomir Sobiepanek Głębozczyca, Gastronomia: Józef Muszyński - Dobrze, Mirosław Jurek - Dobrze, Inne: Dom Opieki dla Osób Starszych - Makówiec Mały, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Zgoda” - Dobrze, Apteka - Dobrze, Firma Handlowo Usługowa „

DOMET”, Hurt Detal, Art. Rolno Spożywcze, Skład Opału w Dobrem. Na terenie Gminy występuje duża liczba sklepów różnych branż w liczbie 43, w tym w samym Dobrem 20 sklepów. Występuje także dużo zakładów usługowych różnych branż.

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Urzędzie Gminy Dobre

2000r.	2001r.	2002r.	2003r.	2004r.	2005r.	2006r.
275	272	270	263	242	239	237

Źródło: Dane UG Dobre

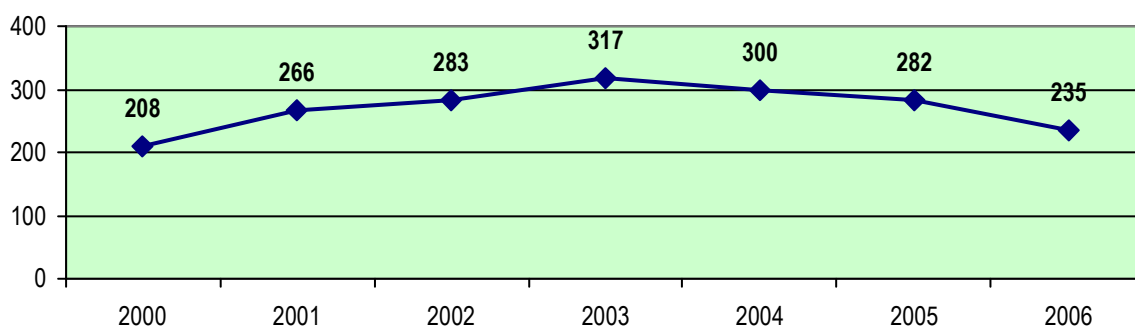
Ze względu na swoje położenie Gmina Dobre ma potencjalnie szansę rozwijać turystykę, szczególnie turystykę wiejską, agroturystykę i turystykę krajoznawczą. Silnym atutem Gminy w zakresie rozwoju turystyki są:

- atrakcyjne położenie - dotyczy to szczególnie obszarów wzdłuż rzek przepływających przez Gminę, co stanowi też duży potencjał rozwojowy w tym zakresie,
- położenie w bliskim sąsiedztwie aglomeracji warszawskiej

Na terenie Gminy występują atrakcyjne obszary do uprawiania turystyki rowerowej i konnej, a także występują atrakcyjne miejsca pod budownictwo letniskowe. W miejscowości Młęczyn funkcjonuje stadnina koni, która świadczy usługi jeździeckie, przejażdżki konne i dorożką. W ostatnich latach następuje znaczny rozwój budownictwa letniskowego i całorocznego w dolinie rzeki Rządzy (wzdłuż granicy z Gminą Stanisławów) i w mniejszym stopniu w dolinie rzeki Ossownicy (w rejonie wsi Makówiec i Wólka Kobylańska) oraz w Nowej Ryni. Obecnie jest ok. 3 tysiące domów letniskowych, z których część użytkowana jest przez cały rok.

Zmiany w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych i stopę bezrobocia w Gminie Dobre w latach 2000-2006 prezentują poniższe wykresy.

Liczba bezrobotnych w Gminie Dobre w latach 2000-2006

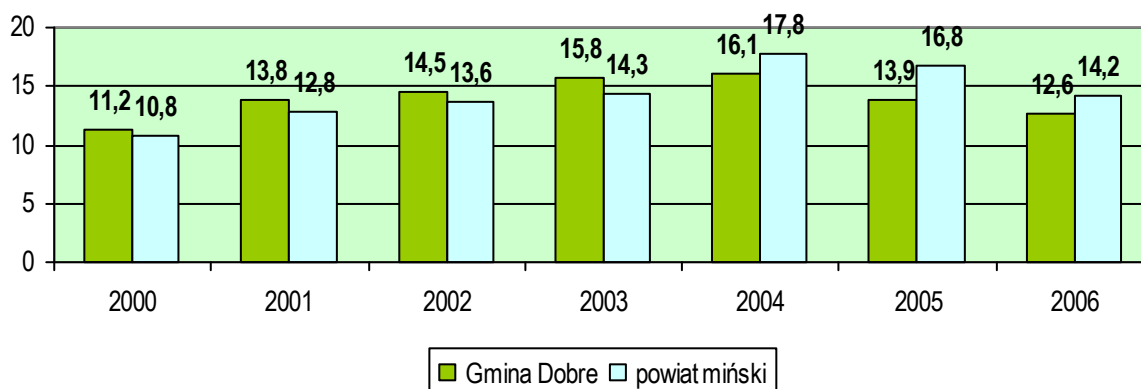

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Dobre wzrastała do końca 2003 roku, a począwszy od 2004 roku systematycznie maleje. Przeważającą grupę wśród ogółu bezrobotnych w Gminie stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i podstawowym oraz bez wykształcenia. Grupa ta stanowi ok. 70% ogółu bezrobotnych.

W znacznym stopniu problem bezrobocia dotyka również osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (ok. 20% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych).

Stopa bezrobocia w Gminie Dobrze na tle powiatu mińskiego w latach 2000-2006

Źródło: Obliczenia częściowo własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim i Urzędu Gminy Dobrze

Gmina Dobrze jest organem prowadzącym dla następujących placówek oświatowo-wychowawczych:

- Szkoła Podstawowa im. Konstantego Laszczki w Dobrem (326 uczniów + 42 uczniów w 2 oddziałach przedszkolnych),
- Szkoła Podstawowa im. Piotra Wysockiego w Dropiu (74 uczniów + 7 uczniów w oddziale przedszkolnym),
- Szkoła Podstawowa im. Janka Krasickiego w Młęczynie (53 uczniów + 11 uczniów w oddziale przedszkolnym),
- Gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza w Dobrem (251 uczniów).

Ponadto na terenie Gminy funkcjonuje Przedszkole w Dobrem, do którego uczęszcza 25 dzieci. Zajęcia odbywają się w grupie mieszanej 3, 4 i 5-latków. Przedszkole organizuje również zajęcia dodatkowe, opłacane przez rodziców, z rytmiki i języka angielskiego. Od września 2007 roku rozpoczęło działalność prywatne przedszkole „Promyk”, do którego uczęszcza 60 dzieci. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie szkolnictwa ponadgimnazjalnego odbywa się poza terenem Gminy Dobrze, głównie w mieście Mińsk Mazowiecki.

Świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na terenie Gminy Dobrze zapewnia Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Dobrem. SP ZOZ zapewnia opiekę zdrowotną dla około 5 525 pacjentów. Ośrodek obsługiwany jest przez lekarza rodzinnego, lekarza internistę (½ etatu), lekarza pediatrę i lekarza stomatologa i 1 pomoc stomatologiczną. Posiada gabinet pielęgniarski z 3 pielęgniarkami (2 ½ etatu). Specjalistyczną opiekę zdrowotną dla mieszkańców Gminy zapewnia Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Mińsku Mazowieckim. Szpital dysponuje bazą 296 łóżek. Zapewnia on opiekę na 6 oddziałach: kardiologiczno-internistycznym, dziecięcym, noworodkowym, ginekologiczno-położniczym, chirurgicznym i intensywnej terapii. Na

terenie Gminy Dobre działa ponadto jeden prywatny gabinet lekarski oferujący opiekę specjalistyczną (ginekologia).

Na terenie Gminy Dobre realizacją lokalnej polityki społecznej zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS). W ośrodku zatrudniony jest kierownik i 2 pracowników socjalnych. GOPS realizuje zadania własne i zlecone gminie mające na celu poprawę poziomu życia osób i rodzin.

Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej w Gminie Dobre

2000r.	2001r.	2002r.	2003r.	2004r.	2005r.	2006r.
419	377	489	512	455	354	352

Źródło: Dane GOPS w Dobrem

Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Gminie Dobre

2000r.	2001r.	2002r.	2003r.	2004r.	2005r.	2006r.
1043	1017	1198	1331	1129	954	993

Źródło: Dane GOSP w Dobrem

Odsetek osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogółu mieszkańców Gminy

2000r.	2001r.	2002r.	2003r.	2004r.	2005r.	2006r.
17,0	16,7	20,0	21,8	18,4	15,7	16,4

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GOSP i UG Dobre

W Gminie Dobre funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury (GOK), który w ramach swej działalności prowadzi orkiestrę dętą, koło taneczne, plastyczne i komputerowe, udostępnia mieszkańcom dostęp do Internetu, prowadzi rozgrywki tenisa stołowego i naukę języka angielskiego. W Gminnym Ośrodku Kultury znajduje się muzeum artysty rzeźbiarza - Konstantego Laszczki, urodzonego we wsi Makówiec Duży, gdzie prowadzone są tzw. lekcje muzealne. Corocznie GOK jest współorganizatorem Dożynek Gminnych oraz Dni Dobrego.

Realizacją zadań własnych Gminy w zakresie oświaty i kultury zajmuje się również Gminna Biblioteka Publiczna w Dobrem. Biblioteka świadczy usługi dla 1058 czytelników. Biblioteka zapewnia obsługę biblioteczną mieszkańców Gminy, służy zaspokajaniu i rozwijaniu ich potrzeb czytelniczych i informacyjnych oraz upowszechnianiu wiedzy i kultury w gminie. W swoich zasobach posiada 14 828 woluminów literatury pięknej, popularnonaukowej oraz lektur szkolnych.

Na terenie Gminy Dobre funkcjonuje Komisariat Policji, który swoim zasięgiem działania obejmuje również Gminy Stanisławów i Jakubów. Z danych statystycznych wynika, że dominującymi typami przestępstw na terenie Gminy Dobre są: kradzieże w łamaniu (do mieszkań, samochodów i domów letniskowych), kradzieże mienia oraz przestępstwa drogowe (głównie jazda w stanie nietrzeźwym). Należy podkreślić że w ostatnich latach nastąpił znaczny wzrost wykrywalności przestępstw w Komendzie Policji w Dobrem. Przykładowo, dzięki dobrej pracy policji oraz współpracy ze społecznością lokalną udało się doprowadzić do ograniczenia kradzieży z włamaniem do domków letniskowych.

Gmina Dobrze posiada w swoich granicach drogi: krajową Nr 50, wojewódzką Nr 637, powiatowe i gminne. Droga wojewódzka jest główną arterią komunikacyjną zapewniającą połączenia zewnętrzne Gminy, jak również stanowi podstawę połączeń wewnątrzgminnych. Drogi ponadgminne przebiegające przez teren Gminy w 100% posiadają nawierzchnię twardą. Spośród ogólnej długości dróg gminnych (95,092 km) zaledwie 11,1% to drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (bitumiczna, betonowa), 44,2% to drogi twarde o nawierzchni nieulepszonej (brukowa, żwirowa), zaś 44,7% to drogi gruntowe. Problemem jest zły stan techniczny dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich, które bezpośrednio odpowiadają za komunikację wewnątrzgminną. Konieczna jest ich pilna modernizacja. Problemem dla mieszkańców Gminy są braki w infrastrukturze okołodrogowej. Obserwuje się niewystarczającą ilość chodników oraz ścieżek rowerowych wzdłuż dróg publicznych, przez co ruch pieszy i rowerowy na niektórych odcinkach z konieczności odbywa się na jezdniach, co stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu drogowego i mieszkańców.

Obsługa komunikacyjna ludności zabezpieczona jest komunikacją publiczną (autobusową), w zakresie której usługi świadczy PKS Mińsk Mazowiecki, Dobrze oraz prywatny przewoźnik firma "BAGS" z Dobrego. Do siedemnastu wsi położonych w odległości 3 km od głównych tras komunikacyjnych nie dociera żadna komunikacja autobusowa, pomimo tego, że do wsi i przez wieś przebiegają drogi utwardzone. PKS Mińsk Mazowiecki obsługuje 25 wsi, firma "BAGS" świadczy usługi komunikacyjne na trasie Dobrze - Mińsk Mazowiecki - Warszawa, obsługując jedynie trzy miejscowości z terenu Gminy: Dobrze, Rudzienko i Młęczyn. PKS Dobrze obsługuje miejscowości Gminy położone na trasie Węgrów - Warszawa. W związku z tym Gmina ma dobre połączenia z Warszawą i Węgrowem. Z miejscowości gdzie nie kursuje komunikacja autobusowa dzieci do szkoły dowożone są autobusem i mikrobusem szkolnym. Oba te pojazdy stanowią własność Gminy.

Długość sieci wodociągowej rozdzielczej w Gminie Dobrze na koniec listopada 2007 roku to 64,4 km, z czego 35,8 km stanowią połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych. Wodociągi w miejscowościach Czarnogłów i Dobrze zostały połączone i tworzą wspólny system wodociągowy współpracujący ze sobą. Zaopatrzenie w wodę mieszkańców Gminy Dobrze odbywa się z ujęć wód głębinowych służących zbiorowemu zaopatrzeniu ludności w wodę oraz studni kopalnych. Na terenie Gminy funkcjonują trzy stacje wodociągowe w miejscowościach: Dobrze, Czarnogłów i Młęczyn. Gmina Dobrze kontynuuje prace związane z budową wodociągów zbiorowych.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w Gminie Dobrze na koniec 2006 roku to - 4,9 km. sieci kanalizacyjnej oraz 3,1 km połączeń do budynków. W 2005r. została oddana do użytku gminna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Dobrze, która jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną typu „ECOLO_CHIEF” o maksymalnej przepustowości 175 m³ na dobę. Oczyszczalnia przyjmuje ścieki pochodzące z terenu miejscowości Dobrze i obsługuje równoważną liczbę mieszkańców RLM=1590. Oczyszczalnia pracuje w oparciu o technologię niskoobciążonego osadu czynnego wraz z tlenową stabilizacją osadu. Po osiągnięciu docelowej przepustowości, oczyszczalnia ma możliwość rozbudowy o następny etap o przepustowości również 175 m³/dobę. Pozostali mieszkańcy Gminy korzystają z lokalnych układów kanalizacji odprowadzających ścieki do zbiorników bezodpływowych, które opróżniane są okresowo.

W związku z tym, że system odprowadzania i oczyszczania ścieków jest niewystarczający, Władze Gminy przewidują dalszą budowę systemu kanalizacji zbiorczej wraz z rozbudową gminnej oczyszczalni ścieków w miejscowości Dobre. W miejscowościach nie objętych zbiorczym systemem sieci kanalizacyjnej, planuje się indywidualne systemy kanalizacyjne z przydomowymi oczyszczalniami ścieków lub szczelnymi zbiornikami na działkach, z których nieczystości będą okresowo wywożone do punktów zlewnych oczyszczalni gminnej.

Gmina Dobre posiada urządzone składowisko odpadów stałych w Makówcu Dużym. Składowisko zostało oddane w 1996 roku i przewidziane zostało do eksploatacji przez okres 12 lat. Ilość odpadów wywożonych na składowisko wynosi 3250 m³/rok. W następnych latach przewiduje się przeprowadzenie jego rekultywacji - planuje się pokrycie kosztów rekultywacji z pozyskanych dotacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i innych środków (w tym środków własnych). Zgodnie z wymogami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach jak również ustawy o odpadach, Gmina Dobre prowadzi zorganizowany system gospodarki odpadami. Przewiduje się dalszy wzrost ilości odzyskiwanych odpadów, oraz zmniejszenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Przez teren Gminy Dobre przebiega rurociąg gazowy magistralny wysokiego ciśnienia - 700 relacji Hołowczyce - Rembelszczyzna. W porozumieniu z Mazowieckim Okręgowym Zakładem Gazownictwa w Warszawie została stworzona „Koncepcja programowa gazyfikacji Gminy Dobre”. Zgodnie z założeniami koncepcji, źródło zasilania dla Gminy stanowić będzie gazociąg wysokiego ciśnienia □700 relacji Hołowczyce - Rembelszczyzna poprzez gazociąg lokalny Rudno - Korytnica - Stoczek ze stacją redukcyjno-pomiarową we wsi Rudno. Koncepcja zakłada objęcie wszystkich terenów zwartej zabudowy wiejskiej siecią gazu ziemnego. Gaz będzie wykorzystywany na cele grzewcze w budownictwie mieszkaniowym zorganizowanym oraz obiektach użyteczności publicznej. Na koniec 2003 roku długość czynnej sieci gazowej rozdzielczej wynosi - 11679 mb, a długość połączeń prowadzących do firmy Wienerberger wynosi - 3000 mb.

Przez teren Gminy Dobre przebiegają tranzytowo dwie elektroenergetyczne jednotorowe linie o najwyższym napięciu:

- linia 400 kV – relacji „Miłosna 400/220/110 kV – Nur – Białystok” po uruchomieniu w okolicach Białegostoku stacji 400/110 kV oraz wykonaniu połączeń z Litwą oraz stacjami 400/110 kV na północy Polski realizować będzie funkcje przesyłowe o zasięgu europejskim,
- linia 220 kV – relacji „Miłosna 400/220/110 kV – Elektrownia Ostrołęka”, stanowi ona ważny element w przeważaniu energii o napięciu 220 kV do poziomu energii wysokiego napięcia 110 kV, które jest napięciem rozdzielczym, stanowiącym własność Zakładów Energetycznych.

Linie te stanowią element krajowego systemu sieci przesyłowych, należących do Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. i są w dobrym stanie technicznym. W pobliżu tych linii istnieją pewne ograniczenia w możliwości lokalizacji obiektów kubaturowych. Na terenie Gminy nie występują urządzenia wysokiego napięcia 110 kV oraz źródła energii elektrycznej średniego napięcia 15 kV. Dlatego Gmina zasilana jest ze źródeł zewnętrznych, jak:

- stacje transformatorowo-rozdzielcze 110/15 kV w Mińsku Mazowieckim i Mrozach,

- stacja 110/15 kV w Tłuszczu.

Obydwie stacje są w dobrym stanie technicznym, mają duże zapasy mocy ale ich duża odległość od centralnych i północnych rejonów gminy jest przyczyną dużych strat przesyłu energii oraz częstych awarii. Dlatego w przyszłości istnieje potrzeba budowy na terenie Gminy stacji 220/15 kV, która zasilona zostanie z przebiegającej w pobliżu linii najwyższego napięcia 220 kV z Miłosnej do Ostrołęki. Budowa takiej stacji w sposób bardzo istotny poprawi parametry techniczne energii elektrycznej dostarczanej odbiorcom Gminy Dobre i gmin sąsiednich. W dobrym stanie technicznym są urządzenia budowane lub modernizowane od początku lat 80-tych XX wieku do chwili obecnej. Urządzenia budowane przed tym okresem często wymagają intensywnej modernizacji. Wśród nich znajdują się sieci wykonane jeszcze na słupach drewnianych, które powinny być niezwłocznie wymienione. Sieci te są bardzo przestarzałe i wyeksploatowane, co jest przyczyną częstych przerw w dostawie energii oraz jej deficytu. Natychmiastowej reelektryfikacji wymagają wsie mające sieci na słupach drewnianych.

Usługi telefoniczne na terenie Gminy odbywają się za pośrednictwem Telekomunikacji Polskiej S.A. oraz operatorów sieci komórkowych.

Gmina Dobre posiada niski stopień zaspokojenia potrzeb melioracyjnych. Opóźnienia wynikają z dużych zaległości z lat ubiegłych. Obecnie zmeliorowanych jest: 27,5% użytków rolnych, 28,3% gruntów ornych i 19,8% użytków zielonych. Do zmeliorowania pozostało w Gminie 4355 ha użytków rolnych, tj. 3905 ha gruntów ornych i 450 ha użytków zielonych.

Na zasoby mieszkaniowe Gminy Dobre składają się zasoby mieszkaniowe komunalne i indywidualne (prywatne). Dominuje prywatna własność mieszkaniowa, która stanowi ponad 90% ogółu zasobów mieszkaniowych. Liczba budynków z zarządem sprawowanym przez Gminę, to 13 budynków z lokalami mieszkalnymi, które nie zostały objęte wspólnotami mieszkaniowymi. Łączna liczba lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy wynosi 44 lokali, o łącznej powierzchni użytkowej – 1902,5 m². Liczba lokali użytkowych stanowiących własność Gminy to 7 lokali o łącznej powierzchni - 510 m². Gminny zasób mieszkaniowy jest w bardzo złym stanie technicznym i wymaga dużych nakładów finansowych. Należy się liczyć z koniecznością rozbioru jednego z budynków mieszkalnych. W Gminie Dobre odnotowuje się duży ruch budowlany. Najwięcej buduje się w Dobrem, Młecinie, Wólce Kokosiej, Rudzienku, Głębozycy. Wiele zabudowań letniskowych powstało w Rynii, Wólce Kobylańskiej, Rakowcu, Starych Porębach, Gęsiarce Borowej. Z danych Urzędu Gminy Dobre wynika, że wiele osób planuje budowę, rozbudowę bądź modernizację swoich zabudowań. Mieszkańcy i Władze Gminy opowiadają się za zabudową jednorodzinną skoncentrowaną.

Część II

Metodyka tworzenia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Dobre

1. Istota i cele wieloletniego planu inwestycyjnego

Systematyczna i konsekwentna realizacja ustaleń zawartych w STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY DOBRE DO 2020 ROKU w celu jak najlepszego (przy danych uwarunkowaniach zewnętrznych i wewnętrznych) zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców oraz tworzenia jak najlepszych warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego, a także wzrostu rangi Gminy w otoczeniu związana jest w dużej mierze z INWESTYCYJAMI GMINNYMI w sferze: infrastruktury społecznej i technicznej, zagospodarowania przestrzennego, ochrony walorów i zasobów oraz poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

Podstawowym czynnikiem wpływającym na skalę i tempo możliwości zaspokajania potrzeb społecznych oraz gospodarczych jest ograniczoność środków finansowych będących w dyspozycji Władz Gminy Dobre (budżet). Ta sytuacja wymaga racjonalnego (optymalnego) podejmowania decyzji o sposobie i kierunkach ich wydatkowania na cele inwestycyjne.

Wydatki inwestycyjne budżetu Gminy Dobre nie mogą być planowane wyłącznie w horyzoncie jednego roku budżetowego, czy też jednej kadencji władz samorządowych (jest to tzw. „planowanie od budżetu do budżetu” lub „planowanie kadencyjne”)¹. Ponadto, inwestycje komunalne, a zwłaszcza w sferze infrastruktury technicznej charakteryzują się z reguły wieloletnim cyklem realizacji i dużą kapitałochłonnością, co powoduje konieczność ich uporządkowania i koordynacji nie tylko w skali jednego roku budżetowego, czy też jednej kadencji, ale i wieloletniej. Stąd też, wydatki inwestycyjne Gminy Dobre muszą być programowane w dłuższym horyzoncie czasu. Tylko taki sposób postępowania prowadzi do ich oszczędnego i efektywnego wydatkowania z zastosowaniem zasad racjonalnego gospodarowania.

Biorąc powyższe pod uwagę, WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY DOBRE DO 2015 ROKU będzie spełniał bardzo ważną rolę dla Wójta i Rady Gminy między innymi jako:

- ułatwienie podejmowania bieżących decyzji w zgodności z długookresowymi celami rozwoju Gminy, zapisanymi w STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY DOBRE DO 2020 ROKU,

---

¹ Jak pokazuje polska praktyka, prowadzi to w wielu gminach do nadmiernej rozbudowy frontu inwestycyjnego, wydłużenia cyklu inwestycyjnego poszczególnych przedsięwzięć. W konsekwencji powoduje to wzrost ogólnych wydatków inwestycyjnych, a także przesunięcie w czasie korzyści dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych z tytułu oddania do użytku danej inwestycji. Towarzyszy temu z reguły nadmierne - w stosunku do potencjału finansowego - zadłużanie się, co skutkować będzie w przyszłości ograniczeniem wielkości środków przeznaczanych na inwestycje komunalne.

- formalny mechanizm podejmowania decyzji o skali i tempie realizacji inwestycji gminnych,
- narzędzie racjonalnego zarządzania finansami Gminy, zwłaszcza środkami inwestycyjnymi - optymalne wykorzystanie ograniczonych środków publicznych,
- mechanizm (instrument) koordynujący wszelkie działania poszczególnych jednostek organizacyjnych Urzędu Gminy, związane z przygotowaniem oraz przebiegiem procesu inwestycyjnego,
- merytoryczna podstawa do ubiegania się o środki pomocowe z Unii Europejskiej (fundusze strukturalne),
- podstawa do ubiegania się o kredyty preferencyjne i komercyjne w bankach, a także emisji obligacji komunalnych z przeznaczeniem na realizację konkretnych zadań inwestycyjnych,
- podstawa do negocjacji z prywatnymi inwestorami w sprawie zaangażowania ich kapitału w realizację konkretnych inwestycji gminnych (są to tzw. przedsięwzięcia publiczno-prywatne - PPP),
- merytoryczna podstawa do opracowywania wieloletnich programów inwestycyjnych, zgodnie z zapisami art. 166 Ustawy o finansach publicznych.

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY DOBRE DO 2015 ROKU stanowi także istotne źródło informacji dla mieszkańców, organizacji pozarządowych, istniejących podmiotów gospodarczych i potencjalnych inwestorów o planowanych inwestycjach gminnych (rodzaj, koszt, termin realizacji i miejsce lokalizacji).

Dla racjonalnego wykorzystania środków publicznych ważne są odpowiedzi Władz Gminy Dobre na następujące trzy pytania:

- ile własnych środków inwestycyjnych może być wydatkowane? - jaki ma być udział wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach budżetu Gminy?
- jakie inwestycje gminne przedkładać nad inne? - jakie inwestycje mają priorytetowe znaczenie dla Gminy i jego mieszkańców? (na wszystkie pożądane inwestycje nie wystarczy pieniędzy) - jakie są cele i priorytety inwestycyjne?
- jakie powinny być zewnętrzne źródła finansowania inwestycji?, ile środków możemy pozyskać z zewnątrz?
- jak środki inwestycyjne są wydatkowane? (monitorowanie wydatkowania środków).

2. Założenia i zasady tworzenia wieloletniego planu inwestycyjnego

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY DOBRE DO 2015 ROKU prezentuje w swej treści:

- całościowy plan inwestycji gminnych w okresie objętym planem oraz wielkość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację (ogólną i w rozbiciu na poszczególne zadania inwestycyjne),
- roczne plany realizacji inwestycji gminnych zawierające rzeczowy ich wykaz wraz z określoną wielkością środków finansowych przeznaczonych na ich realizację.

Ogólna kwota wszystkich środków finansowych przeznaczonych w danym roku budżetowym na realizację inwestycji gminnych określona została jako tzw. BUDŻET INWESTYCYJNY, w odróżnieniu od pozostałej części budżetu Gminy, która określana jest

mianem budżetu operacyjnego. Budżet inwestycyjny stanowi podstawę dla konstruowania rocznego budżetu Gminy, a zwłaszcza rozmiarów wydatków inwestycyjnych.

Główną cechą WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY DOBRE do 2015 roku jest odniesienie kosztów programu inwestycyjnego do zdolności jego sfinansowania zarówno ze źródeł wewnętrznych (własnych), jak i zewnętrznych (preferencyjne i komercyjne kredyty bankowe, środki z funduszy pomocowych Unii Europejskiej). Jednak podstawowym źródłem zabezpieczenia środków finansowych na realizację przyjętych w WPI - zadań inwestycyjnych będzie budżet Gminy. W tej sytuacji należy w sposób ciągły prognozować jego dochody i wydatki, aby mieć orientację w przewidywanych możliwościach sfinansowania zadań inwestycyjnych z własnych środków.

Biorąc powyższe pod uwagę WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY DOBRE DO 2015 ROKU jest dokumentem, w którym przedstawiono:

- zbiorcze ujęcie kluczowych elementów polityki zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego Gminy oraz usług komunalnych w odniesieniu do inwestycji gminnych,
- priorytety inwestycyjne wynikające z ustaleń STRATEGII (cele rozwoju i kierunki działań (projekty realizacyjne),
- odniesienie kosztu realizacji WPI do wszystkich środków finansowych, które mogą być przeznaczone na ujęte w tym planie zadania inwestycyjne (źródła wewnętrzne i zewnętrzne).

Tak więc, WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY DOBRE DO 2015 ROKU to z formalnego punktu widzenia dokument, który przedstawia listę wybranych zadań (projektów) inwestycyjnych, planowanych do realizacji w perspektywie 2015 roku. Był on tworzony w oparciu o następujące zasady:

- WPI zawiera zestaw priorytetowych inwestycji gminnych przewidzianych do realizacji.
- WPI stanowi podstawowy instrument koordynacji wszystkich działań związanych z przygotowaniem i przebiegiem procesu inwestycyjnego,
- WPI został dostosowany do zasad planowania budżetu funduszy pomocowych Unii Europejskiej, który jest określany w cyklu siedmioletnim (obecny okres budżetowy obejmuje lata 2007-2013),
- WPI zawiera prognozę finansowania inwestycji gminnych do 2015 roku, która wskazuje optymalny poziom wydatków inwestycyjnych, a także optymalną wielkość zadłużenia budżetu Gminy, biorąc pod uwagę ograniczenia prawne i wpływ spłat zobowiązań dłużnych na przyszłe jej budżety,
- WPI stanowi podstawę do corocznego tworzenia budżetu Gminy w części dotyczącej wydatków inwestycyjnych,

Proces sporządzania WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY DOBRE DO 2015 ROKU stanowił logiczną sekwencję działań, które po ustaleniu formalnych i organizacyjnych ram procesu jego opracowywania, miały na celu:

- zgłoszenie wniosków inwestycyjnych - zadania (projekty) inwestycyjne zostały zgłoszone przez Wójta i Radnych Gminy, Sołtysów i Rady Sołeckie, poszczególne komórki Urzędu Gminy, gminne jednostki organizacyjne,

- szczegółową charakterystykę inwestycji gminnych oraz analizę i ocenę ich znaczenia dla dalszego rozwoju Gminy Dobrze,
- stworzenie listy priorytetowych inwestycji gminnych, przewidzianych do realizacji do 2015 roku.

Część III

Zgłoszone potrzeby inwestycyjne w Gminie Dobrze

1. Lista zgłoszonych zadań inwestycyjnych

Poniżej przedstawiono zestawienie potrzeb inwestycyjnych zgłoszonych - poprzez wypełnienie stosownych formularzy i ich przekazanie do Urzędu Gminy Dobrze - przez Radnych, Wójta Gminy, Sołtysów i Rady Sołeckie, pracowników Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Sieć wodociągowa
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Dobrze ulice: Głowackiego, Rynek, Szkolna, Polna (2,8 km)
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Dobrze ulice: Kilińskiego, Prosta, Armii Krajowej, Sportowa (1,6 km)
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Dobrze: ulice bez nazwy na terenach budowlanych (1,5 km)
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Dobrze ulice: Witosa (200 m), Sikorskiego (225 m)
Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach: Brzozowica (4 km), Głębozczyca (5 km), Rynia (7 km)
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Dobrze ulica Armii Krajowej (1 km)
Modernizacja sieci wodociągowej w miejscowości Dobrze ulica Targowa (2 km)
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Dobrze ulica Prosta (125 m)
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Dobrze ulica Dobrzyńskiego (250 m)
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Czarnogłów (3 km)
Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach: Modecin (2 km), Radoszyna (4 km), Jaczewek (2 km), Ruda Pniewnik (6 km)
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Wólka Kobyłańska (8 km)
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Poręby Stare (4 km)
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Wólka Kokosia (3 km)
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Antonina (1 km)
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Joanin (2 km)
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Wólka Młęcka (5 km)
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Kąty Borucza (6 km)
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Sąchocin (3 km)

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY DOBRE DO 2015 ROKU

Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Makówiec Mały (5 km)
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Makówiec Duży (5 km)
Sieć kanalizacji sanitarnej i przydomowe oczyszczalnie ścieków
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Dobre ulica Sportowa (125 m)
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Dobre ulica Prosta (150 m)
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Dobre ulica Dobrzynieckiego (250 m)
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Dobre ulica Kilińskiego (500 m)
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Dobre ulica Targowa (2 km)
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Dobre ulica Poniatowskiego (1 km)
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Dobre ulica Konstantego Laszczki (1 km)
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Dobre ulica Przemysłowa (1 km)
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Dobre ulica Armii Krajowej (1 km)
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Dobre ulice: Głowackiego, Rynek (1,8 km)
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Dobre ulice: Konstantego Laszczki, Przemysłowa, Poniatowskiego, Szkolna, Targowa (4,5 km)
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Dobre ulice: Sportowa, Armii Krajowej, Prosta, ulice bez nazwy na terenach budowlanych (3,3 km)
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Dobre ulice: Witosa (200 m), Szkolna (450 m), Rynek (600 m), Głowackiego (1,1 km), Sikorskiego (225 m), Laszczki (450 m), Przemysłowa (700 m)
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Antonina (2 km)
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Poręby Stare (4 km)
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Wólka Kokosia (6 km)
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Dobre ulice: Głowackiego (600 m), Rynek (500 m), Sikorskiego (100 m), Szkolna (500 m), Konstantego Laszczki (500 m)
Budowa sieci kanalizacyjnej z lokalną oczyszczalnią ścieków w miejscowości Młęczin (5 km)
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Rudzienko (4 km)
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Czarnogłów (30 sztuk)
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Joanin (9 sztuk)
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Wólka Kobyłańska (50 sztuk)
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Rąbierz Kolonia (20 sztuk)
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Pokrzywnik (15 sztuk)
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Grabniak (10 sztuk)
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Rudno (20 sztuk)
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Kobyłanka (30 sztuk)
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Kąty Borucza (15 sztuk)

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY DOBRE DO 2015 ROKU

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach: Głęboczyca (15 sztuk), Brzozowica (15 sztuk), Rynia (20 sztuk)
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach: Radoszyna (15 sztuk), Ruda Pniewnik (15 sztuk), Jaczewek (10 sztuk), Modecin (10 sztuk)
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Sąchocin (10 sztuk)
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Makówiec Mały (25 sztuk)
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Makówiec Duży (10 sztuk)
Drogi publiczne wraz z urządzeniami towarzyszącymi
Budowa drogi w miejscowości Joanin (2 km)
Budowa drogi łączącej miejscowość Kobylanka i Rynia (3 km)
Budowa drogi w miejscowości Wólka Kokosia (2 km)
Budowa drogi w miejscowości Rudno (3 km)
Budowa drogi w miejscowości Poręby Stare (4 km)
Budowa drogi w miejscowości Grabniak (4 km)
Budowa drogi w miejscowości Pokrzywnik (1,2 km)
Budowa drogi w miejscowości Wólka Młęcka (2 km)
Budowa drogi powiatowej od miejscowości Rakówiec do miejscowości Gęsianka (4 km)
Budowa drogi powiatowej od miejscowości Czarnogłów do granicy powiatu (2 km)
Budowa mostu na rzece Osownicy w miejscowości Czarnogłów (długość 10 m, szerokość 4 m)
Budowa drogi w miejscowości Ruda Pniewnik (4 km)
Budowa drogi w miejscowości Duchów (3 km)
Budowa drogi w miejscowości Wólka Kobyłańska (3 km)
Modernizacja drogi w miejscowości Rąbierz Kolonia (2 km)
Modernizacja drogi Dobre - Antonina - Rąbierz Kolonia (3 km)
Modernizacja drogi w miejscowości Rąbierz Kolonia (2 km)
Budowa drogi dojazdowej na osiedlu "Zgoda" (odcinek ok. 100 m) oraz budowa parkingów na 20 pojazdów mechanicznych
Budowa drogi oraz chodników w miejscowości Dobre na ulicach: Szkolna (450 m), Witosa (200 m), Armii Krajowej (800 m)
Modernizacja drogi w miejscowości Dobre na ulicy Sportowej (125 m)
Budowa drogi w miejscowości Dobre na ulicy Prostej (150 m)
Budowa drogi w miejscowości Dobre na ulicy Dobrzynieckiego (250 m)
Budowa południowej obwodnicy miejscowości Dobre (2,5 km)
Modernizacja drogi w miejscowości Dobre oraz budowa chodników na ulicach: Kościuszki (1,6 km), Głowackiego (1,1 km), Laszczki (450 m), Sikorskiego (200 m), Polna (200 m)
Budowa drogi oraz chodnika w miejscowości Młęczin (3 km)

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY DOBRE DO 2015 ROKU

Modernizacja drogi w miejscowości Dobre oraz budowa chodnika na ulicy Kilińskiego (1,5 km)
Budowa drogi w miejscowości Kąty Borucza (4 km)
Budowa drogi Radoszyna - Wiktoria (2 km)
Modernizacja drogi w miejscowości Radoszyna (3 km) oraz budowa chodników (1 km)
Budowa drogi w miejscowości Głębozczyca Kolonia (2 km)
Budowa drogi powiatowej w miejscowości Rudzienko (1 km)
Budowa drogi w miejscowości Makówiec Mały: odcinek Sołki - Makówiec Mały (2,5 km) oraz Makówiec Duży - Makówiec Mały (2,5 km)
Budowa dróg: 1. Wólka Kokosia, Rynia, Wólka Kobylańska, Kąty Borucza (7 km); 2. Połączenie drogi w miejscowości Rynia z gminą Strachówka (2 km), 3. Budowa drogi Głębozczyca - Flakowizna
Modernizacja dróg w miejscowości Dobre na ulicach: Głowackiego (0,6 km), Rynek (0,5 km), Sikorskiego (0,2 km), Szkolna (0,5 km), Laszczki (0,5 km), Zdrojówki (1,2 km)
Budowa drogi w miejscowości Makówiec Duży (1 km)
Budowa chodnika w miejscowości Czarnogłów (1,3 km)
Budowa chodnika w miejscowości Dobre na ulicach: Armii Krajowej, Targowa, Poniatowskiego, Konstantego Laszczki, Przemysłowa (4,5 km)
Budowa chodników w osiedlu domków jednorodzinnych na ulicach: Kopernika, Sienkiewicza, Moniuszki, Reymonta, Mickiewicza (ok. 1,4 km)
Budowa progów zwalniających na ulicach: Sienkiewicza, Kopernika, Reymonta, Moniuszki
Budowa zatoki autobusowej przy Szkole Podstawowej w miejscowości Dobre (ul. Kilińskiego)
Uzupełnienie oświetlenia w miejscowości Duchów (montaż oświetlenia na 9 słupach)
Uzupełnienie oświetlenia w miejscowości Rudno (montaż 5 lamp oświetleniowych)
Uzupełnienie oświetlenia w miejscowości Kobylanka (montaż 3 lamp oświetleniowych)
Uzupełnienie oświetlenia w miejscowości Kąty Borucza (budowa słupów energetycznych wraz z linią energetyczną na odcinku 2 km oraz montaż 20 lamp oświetleniowych)
Uzupełnienie oświetlenia w miejscowości Rudzienko (montaż 5 lamp oświetleniowych)
Budowa oświetlenia w miejscowości Makówiec Mały (1,5 km)
Budowa oświetlenia w miejscowości Makówiec Duży (1 km)
Oświata, ochrona zdrowia, sport i rekreacja
Budowa boiska sportowego i placu zabaw dla dzieci przy Szkole Podstawowej w Młęcinie
Remont Szkoły Podstawowej w miejscowości Dobre (ul. Szkolna): remont elewacji, docieplenie oraz izolacja przeciwwilgociowa fundamentów
Remont Szkoły Podstawowej w miejscowości Dobre (ul. Szkolna): remont stropów, dachu, więźba dachowa
Remont Szkoły Podstawowej w miejscowości Dobre (ul. Szkolna): remont generalny pomieszczeń na I piętrze i poddaszu szkoły

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY DOBRE DO 2015 ROKU

Rozbudowa budynku przedszkola w miejscowości Dobre: wymiana dachu, dobudowanie piętra, docieplenie i elewacja budynku, wymiana instalacji c.o., elektrycznej, remont zaplecza kuchennego, sanitariatów oraz wymiana bramy i ogrodzenia terenu
Poprawa wyposażenia przedszkola w miejscowości Dobre: zakup mebli, sprzętu biurowego, wyposażenia kuchni, sprzętu audio wideo, zabawek, budowa placu zabaw
Modernizacja Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w miejscowości Dobre: przebudowa pomieszczeń higieniczno-sanitarnych na parterze i piętrze dla potrzeb osób niepełnosprawnych
Modernizacja Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w miejscowości Dobre: uzupełnienie glazury w gabinetach: stomatologicznym, zabiegowym i lekarskim
Modernizacja Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w miejscowości Dobre: zainstalowanie windy w korytarzu w celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym transportu na I piętro
Modernizacja Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w miejscowości Dobre: zainstalowanie w gabinetach zabiegowym i stomatologicznym baterii uruchamianych bez kontaktu z dłonią
Modernizacja Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w miejscowości Dobre: wymiana - w gabinetach zabiegowym, stomatologicznym i lekarskim - grzejników żeliwnych na gładkie, umożliwiające ich mycie i utrzymanie w czystości
Modernizacja Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w miejscowości Dobre: remont przewodów wentylacyjnych tak, aby zapewnić co najmniej 1.5-krotną wymianę powietrza na godzinę
Modernizacja Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w miejscowości Dobre: przystosowanie gabinetów zabiegowego i stomatologicznego do sterylizacji narzędzi i materiałów stomatologicznych, ginekologicznych i zabiegowych
Budowa stadionu w miejscowości Dobre
Powstanie lokalnego Centrum Kultury i Informacji w Remizie Strażackiej w miejscowości Czarnogłów: zmodernizowanie budynku OSP, powstanie świetlicy, wyposażonej w sprzęt komputerowy, gastronomiczny, audio wideo, sportowo-rekreacyjny, zakup samochodu strażackiego
Bezpieczeństwo publiczne
Rozbudowa i modernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowości Dobre: powstanie Centrum Edukacyjno-Kulturalnego wyposażonego w sprzęt komputerowy, sportowy, audio wideo, gastronomiczny, zakup ciężkiego samochodu pożarniczego, zakup instrumentów muzycznych dla orkiestry dętej, umundurowania strażaków i środków ochrony osobistej
Rozbudowa i modernizacja budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowości Młęcin: powstanie lokalnego Centrum Społeczno-Kulturalnego wyposażonego w sprzęt komputerowy, sportowy, audio wideo, gastronomiczny, zakup samochodu pożarniczego (średniego), termomodernizacja pomieszczeń garażowych remizy OSP
Rozbudowa i modernizacja budynku remizy OSP w miejscowości Rynia: stworzenie lokalnego Centrum Społeczno-Kulturalnego wyposażonego w sprzęt komputerowy, sportowy, rekreacyjny, gastronomiczny, zakup samochodu pożarniczego (używanego)
Rewitalizacja
Poprawa estetyki centrum miejscowości Dobre (ul. Rynek): przebudowa jezdni asfaltowej i odwodnienia, budowa parkingów, modernizacja parku, przebudowa chodników, budowa estetycznego przystanku autobusowego, szaletu, placu

zabaw dla dzieci w parku, przebudowa alejek parkowych, wymiana drzew i krzewów w parku i nasadzenie innych gatunków, zakupu stoisk przewoźnych dla drobnego handlu, budowa małej architektury
Zadania wykraczające poza kompetencje Gminy
Modernizacja linii energetycznej niskiego napięcia w miejscowości Wólka Kobyłańska: modernizacja linii energetycznej na zgodną z normami, wykonanie oświetlenia ulic
Modernizacja linii energetycznej niskiego napięcia w miejscowości Ruda Pniewnik: wymiana słupów drewnianych na betonowe i linii energetycznej na zgodną z normami (3 km), wykonanie oświetlenia ulic
Modernizacja linii energetycznej niskiego napięcia w miejscowości Rynia: wymiana słupów drewnianych na betonowe i linii energetycznej na zgodną z normami (1,5 km)
Modernizacja linii energetycznej niskiego napięcia w miejscowości Pokrzywnik: wymiana słupów drewnianych na betonowe i linii energetycznej na zgodną z normami
Modernizacja linii energetycznej niskiego napięcia w miejscowości Poręby Stare: wymiana słupów drewnianych na betonowe i linii energetycznej na zgodną z normami, uzupełnienie oświetlenia
Modernizacja linii energetycznej niskiego napięcia w miejscowości Wólka Kokosia: wymiana słupów drewnianych na betonowe i linii energetycznej na zgodną z normami (5 km)
Modernizacja linii energetycznej niskiego napięcia w miejscowości Antonina: wymiana słupów drewnianych na betonowe i linii energetycznej na zgodną z normami (1,3 km), wybudowanie nowej linii energetycznej na odcinku Dobre - Antonina (0,6 km)
Regulacja rzeki Boruczanki: wykup gruntów niezbędnych do regulacji na terenie miejscowości Wólka Kokosia, umocnienie i wyrównanie brzegów (2 km)

2. Kryteria kwalifikowania zadań

Przy podejmowaniu decyzji dotyczących umieszczania zgłoszonych zadań inwestycyjnych w WIELOLETNIM PLANIE INWESTYCYJNYM GMINY DOBRE DO 2015 ROKU preferencje miały te inwestycje gminne, które spełniały następujące kryteria:

- są zgodne z zapisami STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY DOBRE DO 2020 ROKU (celami strategicznymi i operacyjnymi oraz kierunkami działań),
- generują największe korzyści dla mieszkańców i ich warunków zamieszkania,
- zapewnią ochronę zasobów i walorów środowiska przyrodniczego oraz poprawę jego stanu - zgodnie z Dyrektywami Unii Europejskiej,
- sprzyjają podnoszeniu atrakcyjności lokalizacyjnej Gminy dla nowych inwestorów i mieszkańców,
- są przygotowane do realizacji pod względem formalno-prawnym i projektowo-technicznym,
- są inwestycjami kontynuowanymi.

W wyniku analizy i oceny zgłoszonych wniosków inwestycyjnych oraz zastosowania wyżej wymienionych kryteriów doboru zadań sporządzono listę inwestycji gminnych przewidzianych do realizacji w WIELOLETNIM PLANIE INWESTYCYJNYM GMINY DOBRE DO 2015 ROKU.

Głównym czynnikiem ograniczającym możliwości inwestycyjne Gminy Dobre jest jej budżet i wynikająca stąd wielkość wydatków inwestycyjnych oraz możliwości zaciągania zobowiązań dłużnych i korzystania ze środków pomocowych Unii Europejskiej. Stąd też, istotnym uwarunkowaniem skutecznej i efektywnej realizacji ustaleń WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY DOBRE DO 2015 ROKU jest prowadzenie - w kolejnych latach - przez Władze PRORAZOJOWEJ POLITYKI FINANSOWEJ, polegającej na zwiększaniu udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem budżetu Gminy - mając oczywiście na względzie istniejące uwarunkowania zewnętrzne (szanse i zagrożenia, tkwiące w jej otoczeniu) oraz wewnętrzne (silne i słabe strony Gminy). Polityka ta winna zmierzać w pierwszym rzędzie do długookresowej:

- maksymalizacji dochodów własnych,
- racjonalizacji wydatków bieżących,
- poprawy efektywności wykorzystania własnych środków finansowych przeznaczanych na inwestycje gminne.

Dzięki takim działaniom będzie można maksymalizować, w kolejnych latach, wielkość środków finansowych przeznaczanych na inwestycje gminne.

Głównym czynnikiem MAKSYMALIZACJI DOCHODÓW WŁASNYCH jest przede wszystkim rozwój gospodarczy i osadnictwa, tworzący bazę dochodową zarówno dla mieszkańców, jak i budżetu Gminy. Z kolei, RACJONALIZACJA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH powinna zmierzać do minimalizacji kosztów zaspokajania potrzeb publicznych należących do zadań Gminy, przy zachowaniu określonego standardu świadczonych usług. Wymaga to prowadzenia stałego monitoringu bieżących kosztów utrzymania określonych obiektów, urządzeń i świadczenia usług. Natomiast POPRAWA EFEKTYWNOŚCI WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW INWESTYCYJNYCH wymaga konsekwentnego stosowania zasady racjonalności, tj. „maksymalizacji efektów z wydatkowanych nakładów lub minimalizacji nakładów na uzyskanie założonego efektu”. Możliwość stosowania tej zasady występuje we wszystkich fazach procesu inwestycyjnego poczynając od koncepcji projektu inwestycyjnego poprzez jego przygotowanie, a następnie realizację. Najważniejszą sprawą jest maksymalne skracanie czasu procesu inwestycyjnego, zgodnie z zasadą „czas to pieniądz”, co wymaga precyzyjnego jego zaplanowania. Ponadto, nie należy zbyt rozbudowywać „frontu inwestycyjnego”, bowiem grozi to wydłużeniem się czasu trwania inwestycji, a w konsekwencji wzrostem ogólnych kosztów inwestycji.

Znaczne potencjalne możliwości zwiększenia środków finansowych na inwestycje gminne istnieją poprzez szersze korzystanie z zewnętrznych źródeł finansowania, a zwłaszcza: kredytów preferencyjnych na inwestycje proekologiczne, kredytów zwykłych (komercyjnych) oraz środków pomocowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz podejmowania wspólnych przedsięwzięć publiczno-prywatnych (tzw. PPP).

Biorąc powyższe pod uwagę sformułowano listę zadań inwestycyjnych planowanych (przewidzianych) do realizacji w Gminie Dobre do 2015 roku - **ZAŁĄCZNIK NR 1**. Przyjęto zasadę, że ta lista stanowić będzie podstawę do:

- tworzenia corocznych budżetów Gminy Dobre, w części dotyczącej wydatków inwestycyjnych,
- ubiegania się o środki pomocowe Unii Europejskiej na współfinansowanie zadań gminnych.

Część IV

Scenariusze finansowania wydatków inwestycyjnych budżetu Gminy Dobre

Jednocześnie z opracowywaniem WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY DOBRE DO 2015 ROKU, jego autorzy opracowali Wieloletni Plan Finansowy Gminy Dobre do 2015 roku (WPF). Zawiera on długookresową projekcję dochodów i wydatków budżetowych, określa możliwości inwestycyjne oraz zdolność kredytową i płynność finansową Gminy. Zostało to przedstawione w formie czterech scenariuszy. WPF można zatem określić mianem **długookresowej strategii finansowej Gminy Dobre**. Stanowi on narzędzie (podstawę) racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi, poprzez:

- powiązanie środków finansowych z celami rozwoju zawartymi w STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY DOBRE DO 2020 ROKU i ustaleniami WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY DOBRE DO 2015 ROKU (Załącznik Nr 1),
- badanie efektywności wydatkowania środków finansowych na poszczególne zadania inwestycyjne,
- harmonizowanie strumieni dochodów i wydatków budżetu Gminy.

Wieloletni Plan Finansowy stanowi podstawowe narzędzie efektywnego zarządzania finansami Gminy Dobre i istotny instrument strategicznego zarządzania jego rozwojem. Określa on bowiem w perspektywie 2015 roku (a w wybranych elementach 2018r.) :

- niezbędny, racjonalny poziom wydatków bieżących zapewniający wykonanie wszystkich zadań statutowych Gminy,
- wolne środki brutto, które można wykorzystać na finansowanie inwestycji gminnych i obsługę długu,
- wolne środki netto na realizację gminnych programów inwestycyjnych (a więc po uwzględnieniu kosztów obsługi istniejącego zadłużenia i zabezpieczenia środków na obsługę planowanego zadłużenia),
- górny pułap możliwości zadłużenia się Gminy – przyjmując najbardziej prawdopodobne założenia co do warunków kredytowania inwestycji gminnych.

Wieloletni Plan Finansowy tak samo jak Wieloletni Plan Inwestycyjny stanowi „pomost” między perspektywicznymi ustaleniami (cele rozwoju i zadania realizacyjne) zawartymi w STRATEGII a corocznymi budżetami Gminy. Wzajemne powiązania obu tych planów z corocznymi budżetami Gminy Dobre staną się istotnym czynnikiem poprawy efektywności gospodarowania środkami finansowymi pozostającymi w gestii jej Władz, a tym samym lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców i podmiotów gospodarczych.

Przedstawione poniżej cztery scenariusze wydatków inwestycyjnych pokazują możliwości inwestycyjne Gminy Dobre. Odbywało się to poprzez takie określenie wysokości wydatków inwestycyjnych, przy których skumulowany stan gotówki na koniec roku bieżącego stanowi co najmniej 1% dochodów z danego roku budżetowego. Oznacza to, że środki są wtedy przez Gminę maksymalnie wykorzystywane oraz że na początku przyszłego roku Gmina będzie w stanie przez pewien okres regulować swoje zobowiązania. Poszczególne scenariusze wykazują różne kierunki lokowania środków finansowych i oparte są na zróżnicowanych założeniach polityki finansowej. Ostateczny wybór kierunków wydatkowania środków, czy to na cele konsumpcji bieżącej, czy też cele rozwoju zależy od Władz Gminy Dobre. Należy podkreślić, iż istniejąca sytuacja wymaga dobrej współpracy organu stanowiącego (Rada Gminy) i organu wykonawczego (Wójt Gminy).

SCENARIUSZ I - WŁASNY POTENCJAŁ FINANSOWY

Wartość wydatków inwestycyjnych w tym Scenariuszu przyjmuje się na poziomie wielkości bazujących na dochodach zaprezentowanych w budżecie gminy oraz wskazanym poziomie wydatków bieżących, bez sięgania po dodatkowe dochody o charakterze zwrotnym (bez nowego długu). Wariant nie uwzględnia ewentualnego pozyskania środków pomocowych Unii Europejskiej. W kolejnych latach ustala się wartości wydatków na poziomie, który pozwala na to, że skumulowany stan gotówki na koniec każdego roku jest dodatni. Przy tak realizowanej polityce finansowej, własny potencjał inwestycyjny pozwoli począwszy od 2007r. realizować wydatki inwestycyjne w wysokości: 0,81 mln zł. w 2007r., 2,0 mln zł. w 2008 r., 1,5 mln zł. w 2009 r., 1,5 mln zł. w 2010 r., 2,1 mln zł. w 2011r., 2,5 mln zł. w 2012r., 2,7 mln zł. w 2013r. oraz 3,0 mln zł. w 2014r. i 3,5 mln zł. w 2015 r. Przy takim poziomie inwestycji gmina w całym analizowanym okresie zachowuje płynność finansową. **Scenariusz ten obrazuje własny potencjał inwestycyjny Gminy Dobre.** Szczegółowe projekcje przedstawiono w Tabeli I i Rysunku I, zamieszczonych poniżej.

SCENARIUSZ II - WŁASNY POTENCJAŁ FINANSOWY + KREDYT

Scenariusz ten przedstawia możliwość realizacji wariantu przyspieszonego rozwoju gminy w stosunku do „Scenariusza I”, zwłaszcza w okresie najbliższych kilku lat. Warunkiem jego wykonania jest sięgnięcie po instrumenty rynku dłużnego w postaci kredytu bankowego. Wartość wydatków inwestycyjnych w okresie prognozowanym przyjmuje się na poziomie, który pozwala uzyskać dodatni skumulowany stan gotówki na koniec każdego roku. W tym scenariuszu bazując na założeniach Scenariusza I, dodatkowo począwszy od 2008r., zostają zaciągnięte nowe kredyty przeznaczone na cele inwestycje. Ich wielkość wyniesie 1,8 mln zł w 2008r., 2,0 mln zł w 2009r., 2,0 mln zł w 2010 r., 1,8 mln zł w latach 2011-2012. , 1,6 mln zł w 2013r.; 0,5 mln zł w 2014r. i 0,4 tys. zł w 2015r. Razem nowy dług na cele finansowania inwestycji zaplanowano w wysokości 11,9 mln zł (do 2015r.) Całkowita spłata tego zadłużenia nastąpi do 2018r. W wyniku tak prowadzonej polityki nastąpi możliwość wzrostu wielkości realizowanych zadań inwestycyjnych do poziomu 4,0 mln zł w 2008r., a następnie 3,0 mln zł rocznie w latach 2009-2013, , a następnie 2,0 mln zł. rocznie w latach 2014 -2015.

W wyniku powstałych kosztów tego przedsięwzięcia nastąpi pewne zmniejszenie potencjału inwestycyjnego w kolejnych latach (wskutek spłaty rat i odsetek kapitałowych). Konsekwencją jest zwiększenie kosztów obsługi zadłużenia w następnych latach. W okresie 2016-2018 przy tak realizowanej polityce finansowej własny potencjał inwestycyjny Gminy wyniesie od ok. 1,8 mln zł. w 2016 r. do ok. 2,3 mln zł w 2017r. oraz -3,2 mln zł w 2018r .

Począwszy od 2015 r. pojawia dalsza możliwość zaciągania nowego długu w kwotach o podobnej wartości jak w latach wcześniejszych. Realizacja tego Scenariusza zwiększa potencjał inwestycyjny Gminy, wzrasta także możliwość absorpcji środków Unii Europejskiej. W kolejnych latach można pokusić się o zaciągnięcie kredytu w innych wartościach, jednak zawsze w wysokości pozwalającej zachować płynność finansową w całym okresie. Przedstawiony scenariusz zakłada zrównoważenie budżetu, a tym samym zachowanie płynności finansowej w całym analizowanym okresie. Scenariusz ten jest rekomendowany do realizacji, daje bowiem możliwość realizacji szybszego rozwoju Gminy. Szczegółowe projekcje przedstawiono w Tabeli II i Rysunku II, zamieszczonych poniżej.

SCENARIUSZ III - WŁASNY POTENCJAŁ FINANSOWY + OBLIGACJE KOMUNALNE

Ten Scenariusz, bazujący na założeniach „Scenariusza I”, zakłada rozszerzony program inwestycyjny bazujący na emisji obligacji komunalnych. W przedstawionej wersji założono program emisji obligacji w transzach (6 kolejnych lat), począwszy od 2008r. Łączna wartość emisji wyniosłaby 11,6 mln zł , a transe kolejnych lat: 2008 r.- 1,8 mln zł, 2009 – 2,8 mln zł., 2010r. – 2,7 mln zł., 2011r. – 2,2 mln zł., 2012r.- 1,2 mln zł oraz 2013r. 0,9 mln zł. Scenariusz ten pozwala znacznie zwiększyć potencjał inwestycyjny lat 2008-2011, a więc okresu, w którym można spodziewać się napływu znacznych środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej.

Przy wykorzystaniu takiego instrumentu dłużnego możliwy jest wzrost inwestycji do poziomu 4,0 mln zł. rocznie w latach 2008-2011 oraz 3,0 mln zł w okresie 2013-2014.. Następstwem tak prowadzonej polityki jest duże obniżenie potencjału inwestycyjnego (co wynika ze zmiany struktury czasowej inwestowania oraz kosztów obsługi zadłużenia) w kolejnych latach – począwszy od 2014r. (kwoty w przedziale od 0,8 mln zł do 3,6 mln zł rocznie) W wariantcie tym ciężar spłaty zadłużenia został tu przeniesiony na lata 2014-2018. Jednocześnie w 2014 r. pojawia się możliwość emisji kolejnej transzy obligacji celem podwyższenia poziomu inwestycji realizowanych przez Gminę. Przyjęcie tego wariantu finansowania zadań stawia bardzo wysokie wymagania w zakresie zarządzania finansami oraz zarządzania długiem komunalnym, a dodatkowo wymaga konsekwencji prowadzonej polityki.

Ze względu na następstwa w okresach przyszłych ewentualna realizacja tego wariantu musiałaby zostać poprzedzona szczegółowymi analizami ekonomiczno-społecznymi. Szczegółowe projekcje przedstawiono w Tabeli III i Rysunku III, zamieszczonych poniżej.

SCENARIUSZ IV (REALIZACJA USTALEŃ WPI) - ŚRODKI WŁASNE + KREDYT + FUNDUSZE UNII EUROPEJSKIEJ

Scenariusz ten przedstawia możliwość realizacji wariantu przyspieszonego w stosunku do Scenariusza I i Scenariusza II rozwoju Gminy w okresie następnego okresu budżetowego Unii Europejskiej, tj. w latach 2007-2013. Warunkiem jego wykonania jest:

- pełne wykorzystanie własnego potencjału finansowego,
- sięgnięcie po instrumenty rynku dłużnego w postaci kredytu bankowego, zgodnie z założeniami Scenariusza II,
- uzyskanie dofinansowania funduszami UE lub innymi zagranicznymi nie podlegającymi zwrotowi dla 50% realizowanych przez gminę zadań inwestycyjnych na poziomie wykazanym w poniższym zestawieniu.

Warunkiem realizacji tego Scenariusza jest uzyskanie zewnętrznego dofinansowania zadań inwestycyjnych Gminy Dobrze zgodnie z poniższym zestawieniem:

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Łączne nakłady inwestycyjne w zł	4 184 500	4 187 000	4 042 000	4 059 000	4 441 500	3 976 000	4 934 000	3 824 000
w tym:								
Własny potencjał finansowy w zł	2 184 500	987 000	992 000	1 259 000	1 391 500	1 526 000	1 634 000	1 524 000
Kredyt w zł	2 000 000	1 800 000	1 700 000	1 400 000	1 700 000	1 200 000	1 700 000	1 100 000
Fundusze UE w zł	0	1 400 000	1 350 000	1 400 000	1 350 000	1 250 000	1 600 000	1 200 000
% dofinansowania funduszami UE	0	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%
% projektów objętych dofinansowaniem	0	66,87%	66,80%	68,98%	60,79%	62,87%	64,85%	62,76%

Z wykonanych obliczeń wynika, że realizacja ustaleń WPI (Załącznik Nr 1) w proponowanych wartościach będzie możliwa pod warunkiem sięgnięcia, w każdym kolejnym roku, po instrumenty rynku dłużnego oraz uzyskania dofinansowania z funduszy Unii Europejskiej do 50% realizowanych projektów w wysokości od 60,8% do 66,9%. Ze względu na długotrwałe procedury aplikacji i rozliczania projektów nie założono uzyskania dofinansowania w 2008r. Dofinansowanie unijne liczone w stosunku do wszystkich realizowanych projektów powinno mieścić się w przedziale 30,3%-33,3%. Aby zrealizować ustalenia WPI (Załącznik Nr 1), Gmina będzie musiała w latach 2008-2015 zaciągnąć kredyt w łącznej wysokości ok. 12,5 mln zł. oraz uzyskać dofinansowanie funduszami Unii Europejskiej w łącznej wysokości ok. 9,55 mln zł. Spłata zadłużenia nastąpi do 2018r. Realizując taki zakres WPI, Gmina Dobrze w całym analizowanym okresie utrzymuje płynność finansową i uzyskuje dodatni skumulowany stan gotówki na koniec każdego roku.

Przedstawiony scenariusz ma charakter hipotetyczny, jednak można go traktować jako wariant realny. Warunkiem jego realizacji jest bardzo dobre przygotowanie projektów

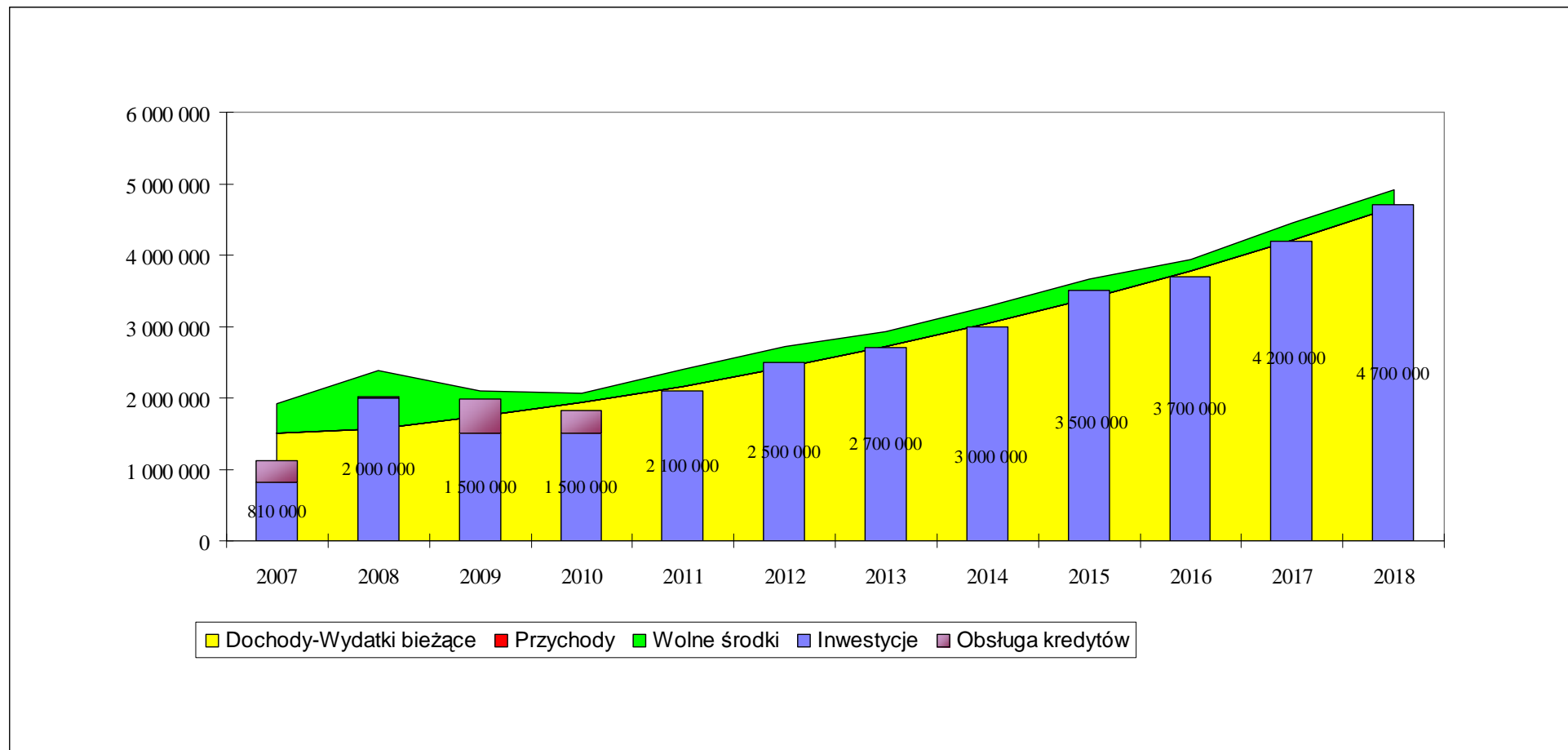
inwestycyjnych do dofinansowania funduszami unijnymi, a także uzyskanie pozytywnych wyników etapów oceny formalnej i oceny merytorycznej projektów. Szczegółowe projekcje przedstawiono w Tabeli IV i Rysunku IV, zamieszczonych poniżej.

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY DOBRE DO 2015 ROKU

SCENARIUSZ I: „WŁASNY POTENCJAŁ FINANSOWY”

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
DOCHODY OGÓLEM	11 898 096	12 484 165	13 208 889	14 114 272	15 090 030	16 169 297	17 331 383	18 571 976	19 903 184	21 331 681	22 864 636	24 509 751
Dochody własne	5 665 569	5 890 392	6 233 771	6 662 571	7 126 092	7 639 826	8 194 465	8 788 133	9 426 585	10 113 245	10 851 806	11 646 242
1. Podstawowe dochody podatkowe	4 252 011	4 503 277	4 775 705	5 115 700	5 483 570	5 891 472	6 332 140	6 804 089	7 311 838	7 858 135	8 445 939	9 078 440
2. Wpływy z majątku i sprzedaży	232 600	140 537	140 529	140 529	140 529	140 530	140 531	140 532	140 533	140 533	140 534	140 535
3. Dochody z działalności finansowej	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000
4. Pozostałe podatki i opłaty	386 348	402 863	420 332	442 654	465 808	490 935	517 223	544 552	573 327	603 624	635 524	669 111
5. Pozostałe dochody własne	772 610	821 716	875 206	941 689	1 014 185	1 094 889	1 182 572	1 276 961	1 378 887	1 488 953	1 607 809	1 736 157
Subwencje i dotacje	6 232 527	6 593 773	6 975 118	7 451 701	7 963 937	8 529 471	9 136 917	9 783 842	10 476 599	11 218 436	12 012 831	12 863 509
Subwencje ogółem	3 993 019	4 219 755	4 464 575	4 770 476	5 099 375	5 462 558	5 852 755	6 268 406	6 713 575	7 190 360	7 701 005	8 247 915
Dotacje ogółem	2 239 508	2 374 019	2 510 542	2 681 225	2 864 562	3 066 913	3 284 163	3 515 437	3 763 024	4 028 076	4 311 825	4 615 594
Dotacje UE i inne niepodlegające zwrotowi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WYDATKI BIEŻĄCE:	10 386 474	10 909 881	11 470 269	12 176 195	12 924 337	13 744 488	14 616 233	15 535 775	16 513 691	17 553 719	18 659 840	19 836 291
WYDATKI NA OBSŁUGĘ ZADŁUŻENIA	100 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE BRUTTO	1 411 622	1 574 284	1 738 621	1 938 077	2 165 693	2 424 809	2 715 150	3 036 201	3 389 493	3 777 962	4 204 796	4 673 461
FINANSOWANIE MBBR												
Przychody z zaciągania długu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Przychody z prywatyzacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Splata zadłużenia	205 606	20 000	480 000	330 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe rozchody	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE NETTO	1 206 016	1 554 284	1 258 621	1 608 077	2 165 693	2 424 809	2 715 150	3 036 201	3 389 493	3 777 962	4 204 796	4 673 461
INWESTYCJE I INNE WYDATKI MAJĄTKOWE	810 000	2 000 000	1 500 000	1 500 000	2 100 000	2 500 000	2 700 000	3 000 000	3 500 000	3 700 000	4 200 000	4 700 000
Roczne przepływy gotówki netto	396 016	-445 716	-241 379	108 077	65 693	-75 191	15 150	36 201	-110 507	77 962	4 796	-26 539
Wolne środki na koniec roku	809 298	363 582	122 203	230 280	295 973	220 782	235 931	272 132	161 625	239 587	244 383	217 843
2006 rok - 413 282 zł												

SCENARIUSZ I: „WŁASNY POTENCJAŁ FINANSOWY”

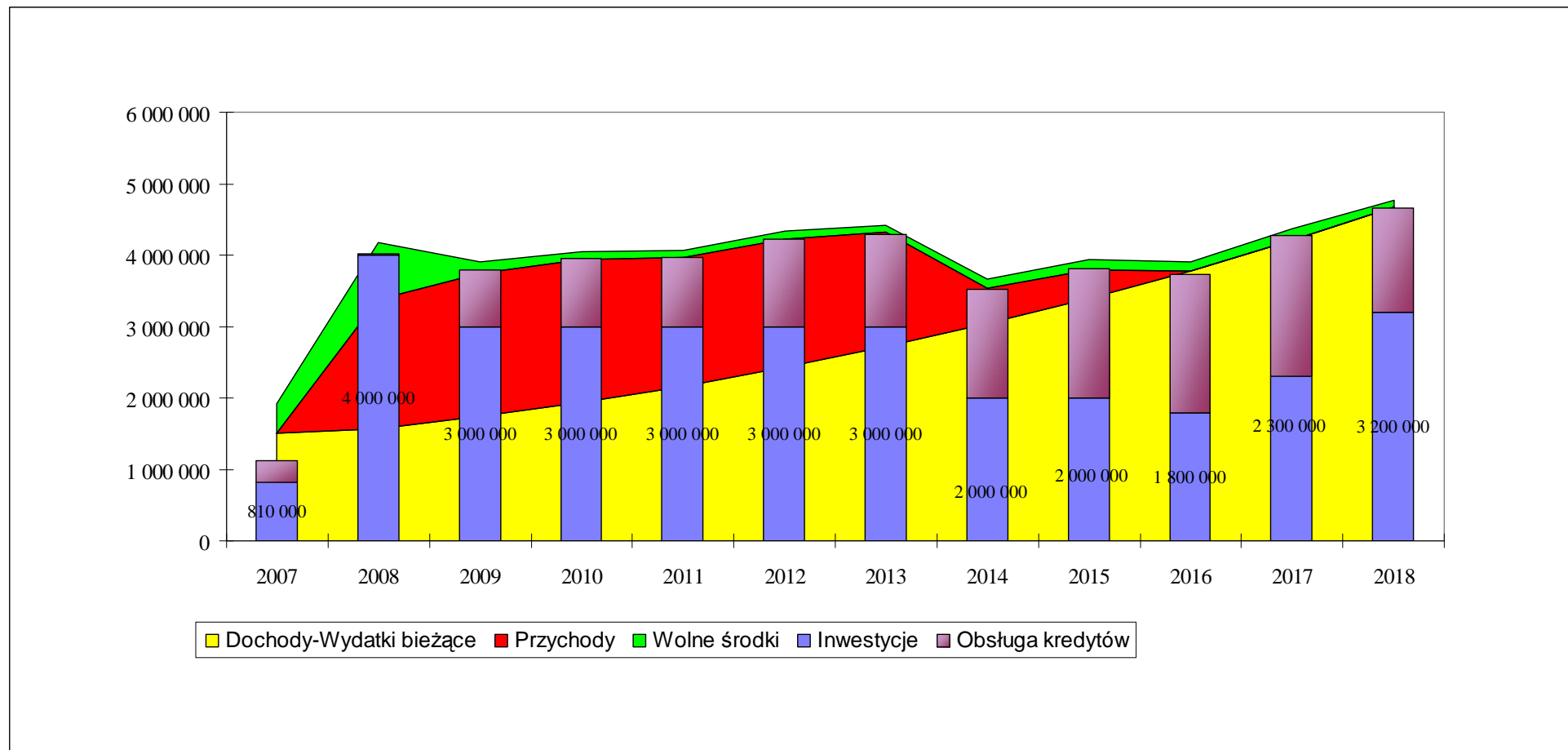

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY DOBRE DO 2015 ROKU

SCENARIUSZ II: „WŁASNY POTENCJAŁ FINANSOWY + KREDYT

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
DOCHODY OGÓŁEM	11 898 096	12 484 165	13 208 889	14 114 272	15 090 030	16 169 297	17 331 383	18 571 976	19 903 184	21 331 681	22 864 636	24 509 751
Dochody własne	5 665 569	5 890 392	6 233 771	6 662 571	7 126 092	7 639 826	8 194 465	8 788 133	9 426 585	10 113 245	10 851 806	11 646 242
1. Podstawowe dochody podatkowe	4 252 011	4 503 277	4 775 705	5 115 700	5 483 570	5 891 472	6 332 140	6 804 089	7 311 838	7 858 135	8 445 939	9 078 440
2. Wpływy z majątku i sprzedaży	232 600	140 537	140 529	140 529	140 529	140 530	140 531	140 532	140 533	140 533	140 534	140 535
3. Dochody z działalności finansowej	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000
4. Pozostałe podatki i opłaty	386 348	402 863	420 332	442 654	465 808	490 935	517 223	544 552	573 327	603 624	635 524	669 111
5. Pozostałe dochody własne	772 610	821 716	875 206	941 689	1 014 185	1 094 889	1 182 572	1 276 961	1 378 887	1 488 953	1 607 809	1 736 157
Subwencje i dotacje	6 232 527	6 593 773	6 975 118	7 451 701	7 963 937	8 529 471	9 136 917	9 783 842	10 476 599	11 218 436	12 012 831	12 863 509
Subwencje ogółem	3 993 019	4 219 755	4 464 575	4 770 476	5 099 375	5 462 558	5 852 755	6 268 406	6 713 575	7 190 360	7 701 005	8 247 915
Dotacje ogółem	2 239 508	2 374 019	2 510 542	2 681 225	2 864 562	3 066 913	3 284 163	3 515 437	3 763 024	4 028 076	4 311 825	4 615 594
Dotacje UE i inne niepodlegające zwrotowi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WYDATKI BIEŻĄCE:	10 386 474	10 909 881	11 470 269	12 176 195	12 924 337	13 744 488	14 616 233	15 535 775	16 513 691	17 553 719	18 659 840	19 836 291
WYDATKI NA OBSŁUGĘ ZADŁUŻENIA	100 000	0	108 000	216 000	312 000	381 000	438 000	465 000	414 000	336 000	222 000	99 000
SRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE BRUTTO	1 411 622	1 574 284	1 630 621	1 722 077	1 853 693	2 043 809	2 277 150	2 571 201	2 975 493	3 441 962	3 982 796	4 574 461
FINANSOWANIE MBBR												
Przychody z zaciągania długu	0	1 800 000	2 000 000	2 000 000	1 800 000	1 800 000	1 600 000	500 000	400 000	0	0	0
Przychody z prywatyzacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Splata zadłużenia	205 606	20 000	680 000	730 000	650 000	850 000	850 000	1 050 000	1 400 000	1 600 000	1 750 000	1 350 000
Pozostałe rozchody	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ŚRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE NETTO	1 206 016	3 354 284	2 950 621	2 992 077	3 003 693	2 993 809	3 027 150	2 021 201	1 975 493	1 841 962	2 232 796	3 224 461
INWESTYCJE I INNE WYDATKI MAJĄTKOWE	810 000	4 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	2 000 000	2 000 000	1 800 000	2 300 000	3 200 000
Roczne przepływy gotówki netto	396 016	-645 716	-49 379	-7 923	3 693	-6 191	27 150	21 201	-24 507	41 962	-67 204	24 461
Wolne środki na koniec roku	809 298	163 582	114 203	106 280	109 973	103 782	130 931	152 132	127 625	169 587	102 383	126 843
2006 rok - 413 282 zł.												

SCENARIUSZ II „WŁASNY POTENCJAŁ FINANSOWY + KREDYT”

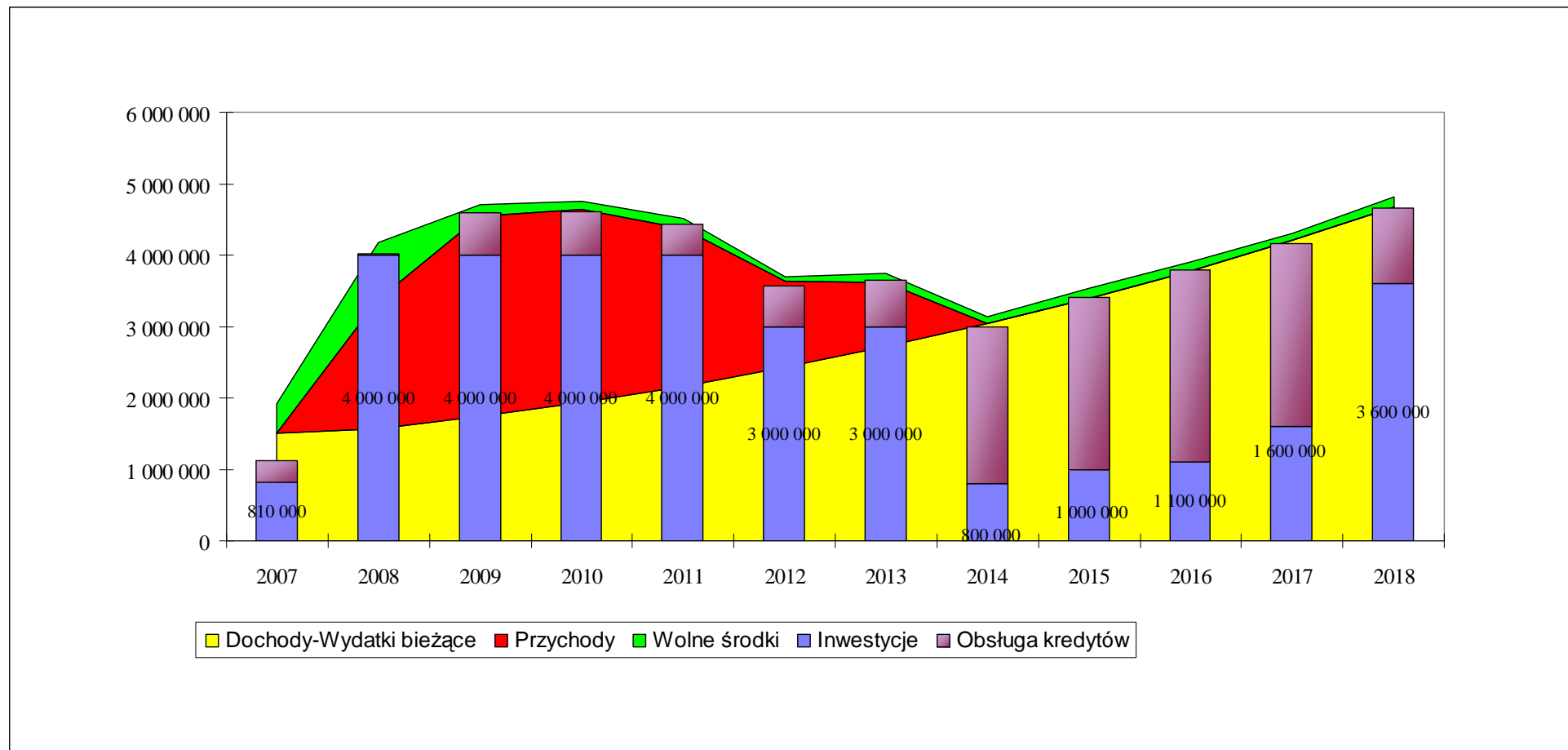

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY DOBRE DO 2015 ROKU

SCENARIUSZ III: „WŁASNY POTENCJAŁ FINANSOWY + OBLIGACJE KOMUNALNE”

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
DOCHODY OGÓŁEM	11 898 096	12 484 165	13 208 889	14 114 272	15 090 030	16 169 297	17 331 383	18 571 976	19 903 184	21 331 681	22 864 636	24 509 751
Dochody własne	5 665 569	5 890 392	6 233 771	6 662 571	7 126 092	7 639 826	8 194 465	8 788 133	9 426 585	10 113 245	10 851 806	11 646 242
1. Podstawowe dochody podatkowe	4 252 011	4 503 277	4 775 705	5 115 700	5 483 570	5 891 472	6 332 140	6 804 089	7 311 838	7 858 135	8 445 939	9 078 440
2. Wpływy z majątku i sprzedaży	232 600	140 537	140 529	140 529	140 529	140 530	140 531	140 532	140 533	140 533	140 534	140 535
3. Dochody z działalności finansowej	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000
4. Pozostałe podatki i opłaty	386 348	402 863	420 332	442 654	465 808	490 935	517 223	544 552	573 327	603 624	635 524	669 111
5. Pozostałe dochody własne	772 610	821 716	875 206	941 689	1 014 185	1 094 889	1 182 572	1 276 961	1 378 887	1 488 953	1 607 809	1 736 157
Subwencje i dotacje	6 232 527	6 593 773	6 975 118	7 451 701	7 963 937	8 529 471	9 136 917	9 783 842	10 476 599	11 218 436	12 012 831	12 863 509
Subwencje ogółem	3 993 019	4 219 755	4 464 575	4 770 476	5 099 375	5 462 558	5 852 755	6 268 406	6 713 575	7 190 360	7 701 005	8 247 915
Dotacje ogółem	2 239 508	2 374 019	2 510 542	2 681 225	2 864 562	3 066 913	3 284 163	3 515 437	3 763 024	4 028 076	4 311 825	4 615 594
Dotacje UE i inne niepodlegające zwrotowi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WYDATKI BIEŻĄCE:	10 386 474	10 909 881	11 470 269	12 176 195	12 924 337	13 744 488	14 616 233	15 535 775	16 513 691	17 553 719	18 659 840	19 836 291
WYDATKI NA OBSŁUGĘ ZADŁUŻENIA	100 000	0	108 000	276 000	438 000	570 000	642 000	696 000	606 000	498 000	366 000	162 000
SRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE BRUTTO	1 411 622	1 574 284	1 630 621	1 662 077	1 727 693	1 854 809	2 073 150	2 340 201	2 783 493	3 279 962	3 838 796	4 511 461
FINANSOWANIE MBBR												
Przychody z zaciągania długu	0	1 800 000	2 800 000	2 700 000	2 200 000	1 200 000	900 000	0	0	0	0	0
Przychody z prywatyzacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Splata zadłużenia	205 606	20 000	480 000	330 000	0	0	0	1 500 000	1 800 000	2 200 000	2 200 000	900 000
Pozostałe rozchody	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE NETTO	1 206 016	3 354 284	3 950 621	4 032 077	3 927 693	3 054 809	2 973 150	840 201	983 493	1 079 962	1 638 796	3 611 461
INWESTYCJE I INNE WYDATKI MAJĄTKOWE	810 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000	3 000 000	3 000 000	800 000	1 000 000	1 100 000	1 600 000	3 600 000
Roczne przepływy gotówki netto	396 016	-645 716	-49 379	32 077	-72 307	54 809	-26 850	40 201	-16 507	-20 038	38 796	11 461
Wolne środki na koniec roku	809 298	163 582	114 203	146 280	73 973	128 782	101 931	142 132	125 625	105 587	144 383	155 843
2006 rok - 413 282 zł												

SCENARIUSZ III: „WŁASNY POTENCJAŁ FINANSOWY + OBLIGACJE KOMUNALNE”

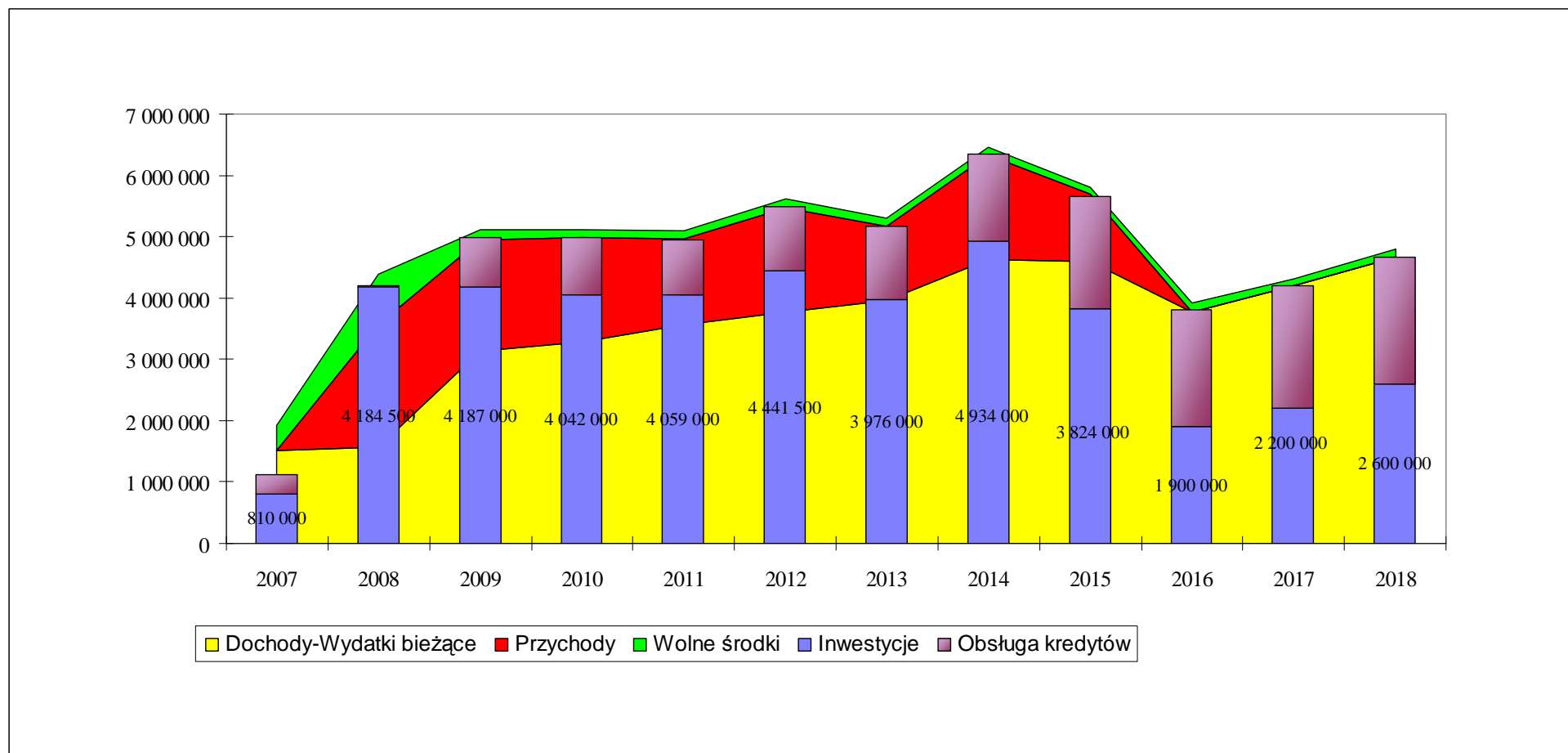

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY DOBRE DO 2015 ROKU

SCENARIUSZ IV (REALIZACJA PROGRAMU WPI) - WŁASNY POTENCJAŁ FINANSOWY + KREDYT + FUNDUSZE UNII EUROPEJSKIEJ

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
DOCHODY OGÓŁEM	11 898 096	12 484 165	14 608 889	15 464 272	16 490 030	17 519 297	18 581 383	20 171 976	21 103 184	21 331 681	22 864 636	24 509 751
Dochody własne	5 665 569	5 890 392	6 233 771	6 662 571	7 126 092	7 639 826	8 194 465	8 788 133	9 426 585	10 113 245	10 851 806	11 646 242
1. Podstawowe dochody podatkowe	4 252 011	4 503 277	4 775 705	5 115 700	5 483 570	5 891 472	6 332 140	6 804 089	7 311 838	7 858 135	8 445 939	9 078 440
2. Wpływy z majątku i sprzedaży	232 600	140 537	140 529	140 529	140 529	140 530	140 531	140 532	140 533	140 533	140 534	140 535
3. Dochody z działalności finansowej	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000
4. Pozostałe podatki i opłaty	386 348	402 863	420 332	442 654	465 808	490 935	517 223	544 552	573 327	603 624	635 524	669 111
5. Pozostałe dochody własne	772 610	821 716	875 206	941 689	1 014 185	1 094 889	1 182 572	1 276 961	1 378 887	1 488 953	1 607 809	1 736 157
Subwencje i dotacje	6 232 527	6 593 773	8 375 118	8 801 701	9 363 937	9 879 471	10 386 917	11 383 842	11 676 599	11 218 436	12 012 831	12 863 509
Subwencje ogółem	3 993 019	4 219 755	4 464 575	4 770 476	5 099 375	5 462 558	5 852 755	6 268 406	6 713 575	7 190 360	7 701 005	8 247 915
Dotacje ogółem	2 239 508	2 374 019	2 510 542	2 681 225	2 864 562	3 066 913	3 284 163	3 515 437	3 763 024	4 028 076	4 311 825	4 615 594
Dotacje UE i inne niepodlegające zwrotowi	0	0	1 400 000	1 350 000	1 400 000	1 350 000	1 250 000	1 600 000	1 200 000	0	0	0
WYDATKI BIEŻĄCE:	10 386 474	10 909 881	11 470 269	12 176 195	12 924 337	13 744 488	14 616 233	15 535 775	16 513 691	17 553 719	18 659 840	19 836 291
WYDATKI NA OBSŁUGĘ ZADŁUŻENIA	100 000	0	120 000	216 000	294 000	342 000	402 000	414 000	438 000	402 000	294 000	174 000
SRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE BRUTTO	1 411 622	1 574 284	3 018 621	3 072 077	3 271 693	3 432 809	3 563 150	4 222 201	4 151 493	3 375 962	3 910 796	4 499 461
FINANSOWANIE MBBR												
Przychody z zaciągania długu	0	2 000 000	1 800 000	1 700 000	1 400 000	1 700 000	1 200 000	1 700 000	1 100 000	0	0	0
Przychody z prywatyzacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Splata zadłużenia	205 606	20 000	680 000	730 000	600 000	700 000	800 000	1 000 000	1 400 000	1 500 000	1 700 000	1 900 000
Pozostałe rozchody	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE NETTO	1 206 016	3 554 284	4 138 621	4 042 077	4 071 693	4 432 809	3 963 150	4 922 201	3 851 493	1 875 962	2 210 796	2 599 461
INWESTYCJE I INNE WYDATKI MAJĄTKOWE	810 000	4 184 500	4 187 000	4 042 000	4 059 000	4 441 500	3 976 000	4 934 000	3 824 000	1 900 000	2 200 000	2 600 000
Roczne przepływy gotówki netto	396 016	-630 216	-48 379	77	12 693	-8 691	-12 850	-11 799	27 493	-24 038	10 796	-539
Wolne środki na koniec roku	809 298	179 082	130 703	130 780	143 473	134 782	121 931	110 132	137 625	113 587	124 383	123 843
2006 rok - 413 282 zł												

SCENARIUSZ IV (REALIZACJA PROGRAMU WPI) - WŁASNY POTENCJAŁ FINANSOWY + KREDYT + FUNDUSZE UNII EUROPEJSKIEJ

Zakończenie

Konieczność coraz lepszego zaspokajania różnorodnych potrzeb mieszkańców GMINY DOBRE oraz ograniczoność środków finansowych będących w dyspozycji budżetu gminy wymaga racjonalnego (optymalnego) podejmowania decyzji o sposobie i kierunkach ich wydatkowania. To wymaga, aby decyzje dotyczące dalszego rozwoju GMINY DOBRE nie były podejmowane w cyklu rocznym, co potocznie nazywa się “działaniem od budżetu do budżetu” lub kadencyjnym, lecz aby działania bieżące i średniookresowe wynikały z ustaleń o charakterze perspektywicznym.

W tej sytuacji niezbędnym staje się prowadzenie przez Władze GMINY DOBRE systematycznej i długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego, której podstawą jest STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY DOBRE DO 2020 ROKU. Realizacja jej ustaleń dokonywać się będzie poprzez realizację szeregu przedsięwzięć, w tym zwłaszcza inwestycyjnych. Wymaga to opracowywania WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO, będącego wyrazem długookresowej strategii inwestycyjnej Władz Gminy Dobre. Umożliwia on skuteczną koordynację procesów inwestycyjnych, przyczyniając się tym samym do poprawy efektywności wydatkowania ograniczonych środków finansowych z budżetu Gminy.

W procesie opracowywania WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY DOBRE DO 2015 ROKU brane były pod uwagę zarówno potrzeby mieszkańców, jak i możliwości finansowe budżetu Gminy. Innymi słowy, WPI nie jest zbiorem „pobożnych życzeń”, lecz w miarę realnym, tj. możliwym do wykonania (z punktu widzenia uwarunkowań zewnętrznych i zabezpieczenia niezbędnych środków finansowych) zbiorem zadań (projektów) inwestycyjnych. Prezentuje on w swej treści całościowy plan inwestycji gminnych w okresie objętym planem oraz wielkość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację.

Należy podkreślić, że istotnym uwarunkowaniem skutecznej i efektywnej realizacji ustaleń WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY DOBRE DO 2015 ROKU jest systematyczne prowadzenie przez Władze - PROROZWOJOWEJ POLITYKI FINANSOWEJ, polegającej na zwiększaniu udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem budżetu Gminy - mając oczywiście na względzie istniejące uwarunkowania zewnętrzne (szanse i zagrożenia, tkwiące w jej otoczeniu oraz wewnętrzne (silne i słabe strony Gminy). Polityka ta winna zmierzać do: maksymalizacji dochodów budżetowych, racjonalizacji wydatków bieżących, poprawy efektywności wykorzystania własnych środków finansowych przeznaczanych na inwestycje oraz maksymalnego wykorzystania środków pomocowych Unii Europejskiej. Dzięki takim działaniom będzie można maksymalizować wielkość środków finansowych przeznaczanych na inwestycje gminne.

Załącznik Nr 1

**LISTA ZADAŃ (PROJEKTÓW)
INWESTYCYJNYCH
PRZEWIDZIANYCH DO REALIZACJI
W GMINIE DOBRE
DO 2015 ROKU**